

Ελευθερόπολις

ΤΡΙΜΗΝΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΩΝ ΑΡΜΕΝΩΝ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ ΧΑΝΙΩΝ

ΧΡΟΝΟΣ 10ος, ΦΥΛΛΟ 38ο, ΙΟΥΛΙΟΣ, ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2005, ΤΙΜΗ 0,01 ΕΥΡΩ, ΣΟΥΛΙΟΥ 124 ΤΚ 173 42 ΑΘΗΝΑ

Έμμετρη υποβολή χαιρετισμών

Τσοι φίλους μου τσ' Αρμενιανούς, από καιρό δε τζ' είδα και μπέμπω χαιρετίσματα με την εφημερίδα. Με την «Ελευθερόπολη» θα τα διαβιάσω στο άλλο φύλλο, πιθανώς, κι εγώ θα τα διαβάσω. Ευχαριστώ πάρα πολύ πού 'ρχεται και σ' εμένα αυτή η «Ελευθερόπολη» με όμορφα γραμμένα. Μόλις μου την φέρουνε όλη τηνε διαβάζω μ' αρέσουν τα γραφόμενα, προπάντων του Μπουρνάζο. Και Μπέμπω τον ξεχωριστά τα χαιρετίσματά μου όταν διαβάζω τ' άρθρα του μιλούνε στην καρδιά μου. Προνομιούχος τσοι θωρώ και τυχερός τσοι τόπους αυτούς τους τόπους πού 'χουνε τόσο καλούς ανθρώπους. Αν την «Ελευθερόπολη» (τσοι σημερινούς Αρμένους) που βγάζουν πάντα ήρωες κι ανθρώπους μορφωμένους Για την «Ελευθερόπολη», εύχομε στους εκδότες κάθε καλό, κάθε, χαρά μα και στους αναγνώστες.

Κανάκης Γερωνυμάκης
Βουβάς Σφακίων

Φθινόπωρο 2005

Ο ΣΠΟΡΕΑΣ.
Βαν Γκογκ
(1853-1890)

Τα θέματα του 38ου τεύχους της «Ε» είναι:

- σ. 2 κοινωνικά
- σ. 3 εκδρομή στο Λουτρό Σφακίων
- σ. 4 η ροδαρά μας
- σ. 5 το γραμματσάκι του γέρω
- σ. 6 αθιβολές
- σ. 7 παγκρήτιοι σκοπευτικοί αγώνες το 1911 στους Αρμένους
- σ. 8 και 9 οι παλαικές μας φωτογραφίες
- σ. 10 απογοητευτική η εικόνα των Κρύων Νερών
- σ. 11 αγάπη στους Αρμένους
- σ. 11 το Αρμενιανό παρεάκι
- σ. 12 οι Αρμένιοι το καλοκαίρι του 2005
- σ. 13 βιβλίο

Κρητική μουσική βραδιά στους Αρμένους

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ των Αρμενιανών «Ο Κριτοβουλίδης» στις 18 Αυγούστου, στο κέντρο «Η Αυλή» διοργάνωσε μουσική βραδιά αφιερωμένη σε νεαρούς Αρμενιανούς που ασχολούνται, στον ελεύθερο χρόνο τους, με την κρητική παραδοσιακή μουσική παράλληλα με

τις κύριες ασχολίες τους, εργασία, σπουδές κ.λπ.

Σκοπός της εκδήλωσης η ενθάρρυνση των νέων, που είναι και το μέλλον του τόπου, στην συνέχιση και διατήρηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Είναι ευχάριστο και ελπιδο-

φόρο που συναντούμε όλο και περισσότερους νέους και νέες να ασχολούνται με την μουσική, τον χορό και τις παραδόσεις της μεγαλονήσου.

Αξίζουν συγχαρητήρια στους νεαρούς μουσικούς και τους ευχα-

☞ συνέχεια στη σ. 3

Μικροί μεγάλοι στο χορό, πρωτοχορευτής ο Μιχάλης Αβερχάκης από τους παλιότερους του χωριού μας.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις

Η **Βαγγελιώ Κοτρωνάκη** σύζυγος του **Καπαρουδάκη Νεκτάριου** απέκτησε αγοράκι. Τους ευχόμαστε να τους ζήσει.

Ο κ. **Δημήτριος Γεωργίου Φρεσκάκης** και η σύζυγός του **Ευγενία** απέκτησαν δίδυμα κοριτσάκια. Τους ευχόμαστε να τους ζήσουν και να τα χαρούν όπως επιθυμούν.

Γάμοι

Στις 4 Ιουλίου 2005 παντρεύτηκε στον Άγιο Ιωάννη της Αρχιεπισκοπής Λευκωσίας ο **Ανδρέας Τερεζάκης**, γιος του Γεράσιμου Λάμπρου Τερεζάκη και της Βασιλικής, με τη **Μόνικα Μαρκόβσκα**.

Στο γάμο παρευρέθηκαν συγγενείς των νεονύμφων από την Ελλάδα και την Πολωνία. Ακολούθησε δεξίωση σε πρόαυτιο της Λευκωσίας. Το ζευγάρι είχε φροντίσει για τους συγγενείς και φίλους, που ταξίδεψαν για την τελετή του γάμου τους, να συμμετάσχουν σε ημερήσια εκδρομή για να γνωρίσουν τα αξιοθέατα της Κύπρου.

Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία και τους ευχαριστούμε για τη φιλοξενία.

Σοφία Ελ. Τερεζάκη
Αναστασία Μιχ. Τερεζάκη

Στις 22 Σεπτεμβρίου 2005 παντρεύτηκαν η **Ροζάκη Αναστασία** του Δημήτρη και της Μαρίας, με τον **Σταματάκη Σταύρο** από τις Βρυσσελές.

Τον Αύγουστο παντρεύτηκαν η **Χρυσούλα Κουρομιχελάκη** του Γιώργου και της Μαρίας, με τον **Στάθη Κασαπάκη** από το Καστέλι.

Η "Ε" θέλοντας να είναι συνεπής ως προς το χρόνο έκδοσής της, ενημερώνει τους αγαπητούς συνεργάτες της ότι η ύλη που θα δημοσιευθεί στο επόμενο φύλλο θα πρέπει να έχει φτάσει στην εφημερίδα μέχρι 25/11/2005.

ελευθερόπολις

Τριμηνιαία έκδοση
του Συλλόγου Αρμενιανών Χανίων
«Ο ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΙΔΗΣ»

Εκδίδεται με τη συνεργασία
του Δημοτικού Διαμερίσματος Αρμένων

ΚΩΔΙΚΟΣ 4125

Συντακτική Επιτροπή

Βασάλου Κική
Κουρομιχελάκης Βασιλίας
Μπουρνάζος Χαράλαμπος
Τσακιράκης Γιάννης
Τσιτσιριδίου Ελένη
Χαλβαδάκης Γεώργιος

Εκδότης-Διευθυντής

Γιάννης Σ. Τσακιράκης

Σουλίου 124, 173.42 Αγ. Δημήτριος
Τηλ. 210-99.16.613 Fax: 210-99.57.582
Email: jtsk@hol.gr • ISSN 1109-3056

Βαφτίσεις

Ο Μανώλης και η Ειρήνη Καλλιβρετάκη βάπτισαν την κόρη τους τον Αύγουστο και την έβγαλαν Άννα. Νονοί η Μαρία και ο Ντίνοσ Μαραγκουδάκης. Να τους ζήσει.

Στις 31 Ιουλίου 2005 στην εκκλησία της Παναγίας στους Αρμένους βαφτίστηκαν τα παιδιά του **Μανώλη και της Ανδρονίκης Ζυμβραγουδάκη**, το γένος Ελευθερίου Τερεζάκη και ονομάστηκαν Ειρήνη και Ελευθέριος. Νονοί της Ειρήνης ο Χάρης και ο Ανδρέας Ψιστάκης και νονά του Λευτέρη η Κατερίνα Τερεζάκη-Τζομπανάκη. Ακολούθησε γλέντι στο κέντρο «Πλάτανος». Να ζήσουν οι νεοφώτιστοι και να τους χαίρονται οι γονείς και οι ανάδοχοι.

Συγχαρητήρια

Στη **Μαριλένα Νικολάου - Κουτσουπάκη**,

θεράμ συγχαρητήρια για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Master of Science, στην Αγγλική Γλώσσα από το Πανεπιστήμιο Aston University του Birmingham, της Αγγλίας.

Η μητέρα της
Ευαγγελία Νικολάου

Θεράμ συγχαρητήρια στην αγαπημένη μας εγγονούλα Άννα Παντεμάκη που πήρε το πτυχίο Νηπιαγωγού από το Πανεπιστήμιο Κρήτης. Της ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία και σε ανώτερα.

Ο παπούς και η γιαγιά της
Ζαχάρις και Κατίνα Καβρουλάκη

Ευχαριστήριο

Θεωρούμε υποχρέωση μας να ευχαριστήσουμε και δημόσια όλους όσους προσφέρθηκαν και έδωσαν αίμα σε διάστημα λίγων ωρών στον Μίνωα Κοκογιαννάκη κατά την έκτακτη χειρουργική επέμβαση ήπατος που του έγινε στο Ιπποκράτειο Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης. Ιδιαίτερα τον κ. Προεστάκη, αστυνομικό διευθυντή Χανίων, τον κ. Κουζιανάκη, τα παιδιά του Πεδίου Βολής και του Ναυστάθμου Κρήτης και όλο τον απλό κόσμο που στάθηκε δίπλα μας.

Η οικογένεια του

Οι οικονομικές προσφορές μπορούν να αποστέλλονται με ταχυδρομική επιταγή στη διεύθυνση: Τσακιράκης Γιάννης, Σουλίου 124, 173 42 Αγ. Δημήτριος ή να κατατίθενται στο λογαριασμό 156/761034-33 της Εθνικής Τράπεζας, και στη συνέχεια να ενημερώνετε την εφημερίδα στο τηλέφωνο 9916613, για να σας σταλεί η σχετική απόδειξη.

Ευχαριστήριο

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε δημόσια τόσο τον Παπά-Μανώλη και την Ενορία Αγίου Νικολάου Αρμένων, όσο και το Δ.Σ. του Συλλόγου Ο ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΙΔΗΣ, για την από κοινού τέλεση του εξάμηνου μνημοσύνου υπέρ αναπαύσεως της ψυχής του πολυαγαπημένου μας συζύγου και πατέρα.

Την δε κίνηση αυτή εκλαμβάνουμε σαν ένδειξη εκτίμησης και σεβασμού στο πρόσωπό του και αναγνώρισης των υπηρεσιών που προσέφερε επί σειρά ετών, σαν μέλος του Δ.Σ. για το καλό του συλλόγου και του χωριού, που τόσο πολύ αγάπησε και που το επέλεξε για να περάσει τις τελευταίες μέρες της ζωής του.

Ευχαριστούμε θερμά
Η σύζυγος Βαγγελιώ Καβρουλάκη
Τα παιδιά Μίμης - Καίτη

Στις 2-7-2005, στο ξενοδοχείο HOLIDAY INN σε πανηγυρική εκδήλωση παρουσιάστηκε από το Σύλλογο Ελλήνων Λογοτεχνών το βιβλίο που κυκλοφόρησε πρόσφατα από τις εκδόσεις MIMOZA με τίτλο "ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΙ".

Ακολούθησε λογοτεχνική βραδιά και η εκδήλωση έκλεισε με απονομή αναμνηστικών τιμητικών διπλωμάτων σε μέλη του Συλλόγου έργα των οποίων έχουν συμπεριληφθεί στην έκδοση.

Μεταξύ των τιμηθέντων περιλαμβάνεται και ο Γιώργος Γιακουμινάκης, Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Σωματείων Αποκορώνου Χανίων, λογοτέχνης - ποιητής μέλος του Συλλόγου, ποιήματα του οποίου έχουν συμπεριληφθεί στο βιβλίο.

Ψήφισμα

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ομοσπονδίας Σωματείων Αποκορώνου Χανίων αφού δεν έλαβε έγκαιρα γνώση του θανάτου του διατελέσαντος Προέδρου της Βασιλείου Κακατσάκη ώστε να παραστεί στην κηδεία του

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΟΜΟΦΩΝΑ

- 1.-Να αποστείλει συλλυπητήριο έγγραφο στην οικογένεια του,
- 2.-Εφ' όσον λάβει έγκαιρα γνώση να παραστεί στο 40ήμερο μνημόσυνο του,
- 3.-Να κατατεθεί εκ μέρους της Ομοσπονδίας το ποσό των πενήντα (50) ευρώ στο Πρόγραμμα κατ' οίκον βοήθειας του Ιδρύματος ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ.,
- 4.-Να δημοσιευθεί το παρόν ψήφισμα στον Αποκορωνιώτικο τύπο

Για το Διοικητικό Συμβούλιο
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ, Γιώργος Γιακουμινάκης
Η ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ, Βασιλική Βελεσιώτου

ΣΤΙΣ 17 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
ο Σύλλογος Αρμενιανών
«Ο ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΙΔΗΣ»
διοργάνωσε ημερήσια εκδρομή
στο Λουτρό Σφακίων.
Δύο πούλμαν με Αρμενιανούς
και φίλους παραθεριστές
ξεκίνησαν από το χωριό.

Πρώτη στάση για καφέ
και σφακιανή πίττα στ' Ασκύφου.

Στη συνέχεια από την Χώρα Σφακίων
οι εκδρομείς έφθασαν με παραβάκι στο
γραφικό Λουτρό.

Εκεί παρέμειναν για κολύμπι
και μεσημεριανό φαγητό.

Νωρίς το απόγευμα επισκέφθηκαν
την επιβλητική γέφυρα
της Αράδαινας στην Ανώπολη.

Η καλή διάθεση των εκδρομέων,
η ευχάριστη διαδρομή από το χωριό μας
προς το Λιβυκό πέλαγος, τα κεράσματα,
οι κρητικές αθυβολές και η καλή παρέα
συνέβαλαν στην επιτυχία της εκδρομής.
Και του χρόνου.

εκδρομή στο Λουτρό Σφακίων

☞ συνέχεια από τη σ. 1

ριστούμε που διασκέδασαν τους Αρμενιανούς και φίλους κοντοχωριανούς.

Λύρα έπαιξαν οι: Ανδρέας Βασιλείου Κοκολάκης, Νίκος Ιωάννου Πατηνωτάκης και ο καταξιωμένος λυράρης από το Γαβαλοχώρι Κυριάκος Πιπεράκης και λαούτο οι Σταύρος Αντ. Τερεζάκης και Παναγιώτης Ατσαλάκης από τις Καλύβες.

Λαούτο Παναγιώτης Ατσαλάκης από τις Καλύβες, λύρα ο Νίκος Ιωάννου Πατηνωτάκης και λαούτο ο Σταύρος Αντ. Τερεζάκης

Λύρα και ο Ανδρέας Βασιλείου Κοκολάκης

Δεν παρενρέθησαν, λόγω απουσίας τους από το χωριό, οι Παύλος Δημ. Αβερράκης, Ελευθερία Μαρινάκη, κόρη της Ρένας Τερεζάκη και Γαβρίλης Στ. Καλούδης, που ασχολούνται επίσης με την κρητική μουσική.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους ο κ. Σήφης Μιχελογιάννης που στο χαιρετισμό του προς τους συγχωριανούς του επαίνεσε τους νέους μουσικούς, ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Σωμα-

τείων Αποχωρώνου κ. Γιώργος Γιακουμινάκης, ο Πρόεδρος του Συλλόγου Καλυβιανών Αττικής κ. Γιάννης Φραντζεσκάκης, η Ειδική Γραμματέας της Ομοσπονδίας κα Αθηνά Μαραθάκη, ο Πρόεδρος του Συλλόγου Παιδοχωριανών κ. Αριστείδης Λιόδης, με μέλη του Δ.Σ. του Συλλόγου τους, ο Πρόεδρος του Ορθέ Μυλοποτάμου κ. Αντώνης Φανουργάκης.

Μήνυμα έστειλε επίσης και ο συγχωριανός μας βουλευτής Χανίων κ. Νίκος Χριστοδουλάκης που τον εκπροσώπησε ο κ. Ντίνος Μαραγκουδάκης.

«Γλεντάτε φίλοι τη ζωή
πίνετε, τραγουδάτε
τιμή που γεννηθήκατε
το χόμα που πατάτε»

Μία από τις μαντινάδες που ακούστηκαν από το παπά Μανώλη.

Για την εκδήλωση προσέφεραν: το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο Αρμένων για την τοποθέτηση των ηχητικών, ο Πρόεδρος του Συλλόγου Αρμενιανών κ. Γιάννης Τερεζάκης οικονομική και υλική βοήθεια όπως οι συγχωριανοί μας Κώστας Κουτσουπάκης και Δημήτρης Π.Καβρουλάκης.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου τους ευχαριστεί όλους για την προσφορά τους, καθώς επίσης και την διεύθυνση και το προσωπικό του κέντρου «Η Αυλή» για την άψογη εξυπηρέτηση.

Η ροδαρά μας

Ρόδα, διατσέντα, γιασεμιά, κρίνα και μενεξέδες,
 μια ροδαρά αρμενιανή σας φέρν' απ' τσι μπαξέδες.

Μαντινάδες

Σαν τα χτενίσεις τα μαλλιά και κάμεις
 /τη χωρίστρα
 ξορίζεις μούτونه το νου, μα την Ευαγγελίστρα.

Οντε λουστείς και χτενιστείς, τρεις ήλιοι
 /παν ομπρός σου
 κι αντιφεγγίδες ρίχνουνε οι γιάκρες
 /τω μαλλιώ σου.

Να τη χαρώ τη γλώσσα σου είντα καλά κατέχει
 το μόσκο ψιχαλογιά και την κανέλα βρέχει.

Να τη χαρώ τη γλώσσα σου τη σκιζαμυδαλάτη
 απού'ναι μέσα κουφωτή και ζάχαρη γεμάτη.

Ασπρης μυρθιάς μυρτοξύλο, πράσινης δάφνης
 /φύλλο
 στρογγυλομηλοπρόσωπη κι εθάμπώσες
 /τον ήλιο.

Ασπρη κολώνα γιασεμιού και μαρμαρένια
 /βρύση
 γλυκυτό μου γιασεμί, έβγα να μου μιλήσεις.

Νά'μουνε κι είντα νάμουνε ένα μπουλί γαρδέλι,
 να πήγαινα στο'αγάπης μου την ώρα'απού
 /με θέλει.

Παραπονούμαι σου πολλά, μα έχω το και δίκιο
 γιατί ήκαμες τ'αχειλί μου πικρύ σαν το ραδίκο.

(Από τη συλλογή
 της **Μαρίας Λιουδάκη**,
 1894-1947)

ΜΑΡΙΑ ΛΙΟΥΔΑΚΗ (1884-
 1947)

Η σπονδαία λαογράφος,
 συγγραφέας κι εκπαιδευ-
 τικός, τραγικό θύμα του
 εμφυλίου μακελιού.

Αινίγματα

Η θειά μου η Βγενιά
 εκατό βρακιά φορεί
 κι ο πιανός της φαίνεται

(οολχρη οί)

Βασιλιάς δεν είμαι, κορώνα φορώ
 ρολόι δεν έχω και τσ' ώρες μετρώ.

(ζυδοκκρη ο)

Αιθολές

αντίκα, να μας δώση εγγλέζικες λίρες ;» Λέει :
 «Ήρτε πλιά η ώρα της. Ή θα τη σπάσω με το
 τσεκούρι, να τη ριζώ στη φωτιά ή θα τη βγάλω
 στη δημοπρασία ! »

Τότες η παλαδιά παράγγειλε κρυφά του διάκου,
 να προφτάση στο παζάρι και να πάρη
 όσα-όσα την σεντούκα του παπά, γιατί είναι
 μέσα ο Δεσπότης.

Πάει λοιπόν ο παπάς στο παζάρι με τη σεντούκα

Στέκει ο μαύρος
 και καβαλιεύει ο κόκκινος.

(ιοζβ ιωκ μγρβζκ)

Αροιμίες

* Γονέοι τρώνε τα ξινά και τα παιδιά μουνιά-
 ζουν.

* Εφαι ο παππούς λεμόνι
 κι εμούδιασε τ'αγγόνι.

* Στάλα και στάλα το νερό, το μάρμαρο τρυπά
 το.

Καθαρογλωσσίδι

Εί χρυσολαμπαδόκορη, φεγγαρολαμπιρούσα,
 χρυσοδαχτυλιδόστομη κι ανθοδροσομιλούσα !

(Μ. Λιουδάκη)

Αόγου χάριν

Γιε μου όντας σε γέννησα
 πώς δεν εξαπέτησα
 πώς δεν έκαμα φτερά
 σαν του παγωνιού χρυσά
 να πετάξω στα βουνά !

(Δημοτικό : η νέα μητέρα εκφράζει την
 παράφορη χαρά της για το γιού της.)

Οντες σ' είχα στη σεντούκα...

Μια φορά ένας παπάς έπιασε στα πράσα το
 Δεσπότη με την παπαδιά, κι' εκείνη πρόφτασε
 και τον έβαλε μέσα σε μια σκαλιστή σεντούκα,
 από τον παλαιό καιρό.

Σαν εκατάλαβε ο παπάς, πώς ο δεσπότης
 ήταν κλειδωμένος μέσα στη σεντούκα, ήθελε
 να τον κάμη σείρι (να τον ντροπιάση) στους
 ανθρώπους, κι' είπε στην παπαδιά πώς θα πάρη
 τη σεντούκα στο παζάρι να τη βγάλη στο ικάντο
 (στον πλειστηριασμό).

Του λέει εκείνη : «Παπά μου, δεν είναι κρίμα
 να πουλήσης το σεντούκι, που'ναι διακόσιω
 χρονά, από των παππούδων μας τον καιρό,
 για ένα κομμάτι ψωμί ; » Δεν την αφήνης να
 περάση κανένας λόρδος να του τη δώσωμε σαν

πάνω σ' έναν αραμπά κι'εφώναξε κι'εδιαλαούσε
 : «Μιά παλιά σεντούκα. Μιά αντίκα. Ποιός τη
 θέλει ; » Εσυνάχη κόσμος κι'άλλος έβανε πάνω
 δέκα λίρες, άλλος δώδεκα κι'άλλος δεκαπέντε.
 Κί'ο διάκος έβανε τα πιο πολλά, γιατί του σφύριζε
 από μέσα από τη σεντούκα ο δεσπότης :

«Ανέβαζε διάκο, ανέβαζε να μην πάρη τη
 σεντούκα κανένας άλλος». Κι η τιμή της σεντούκας
 επήε ίσια με 40 λίρες, ενώ δεν άξιζε μήτε δέκα,
 κι'επήρεν ο διάκος τη σεντούκα στη Μητρόπολη
 κι'έβγαλε από μέσα το Δεσπότη, σα λαδωμένο
 ποντικό.

Τότες ο Δεσπότης ήθελε να γδικηθεί τον παπά,
 που ήταν αγράμματος, κι'εφώναξε μια φορά όλους
 τους παπάδες στη Μητρόπολη και τους είπε πώς

☞ συνέχεια στη σ. 5

Το γραμματσάκι του γέρω

Κουκλάς και... αγαπητικός εδά στα γεραθιά μου

Να σάσε διηγηθώ, αναγνώστες, τα πάθη μου, του γέρω, στην πρωτεύουσα όπου βρέθηκα τον περασμένο μήνα και μήχα στο νοσοκομείο για να μ'αφαιρέσουν οι γιατροί τον κάτω προστάτη του μαρραφετιού και τον πάνω καταρράκτη του ματιού, που κι οι δυό με βασανίζανε τον τελευταίο καιρό.

Πρώτος και καλύτερος ο σκατόπιτος ο προστάτης που μάσε ταλανίζει το' αρσενικό και κάθε λίγο και λιγάκι τζιριτούμε για ψιλό μας νερό. Κι όσο'μαστε στο χωριό πάντα θα βρεθεί και κιανένα καντούνι, σώχωρο ή ξεροτρόχαλος να πάμε να ξαλαφρώσουμε ...

Επήγα, γιατί'απού λέτε, στην πρωτεύουσα, εκόψανέ μου πρώτα τον προστάτη -κι ο Θεός να σε φυλάει από τέτοιες προστασίες- εβγάλανέ μου, κατόπιν και τον καταρράκτη, που μου θόλωνε το μάτι κι αν δεν τον αφαιρούσαν κι ετούτον τον μελά κι ο γιατρός, θαν' άρχιζα σε λιγάκι να κουτουλώ κι εγώ σαν το κιαρίρι.

Ελεύτερος, το λοιπόν, απροστάτετος και με καθαρό το μάτι, πήρα να σεργιανίζω το'αθηναϊκούς δρόμους, χωρίς μάλιστα τούτη τη φορά τη συνοδεία και μουρμούρα τση γράς :

- 'Οί στραβοπατάς, όί καταχτυπάς, σαν το μεγιρί ¹ με την προκαδούρα των σιβανιό σου

και ξιπάς το'ανθρώπους, όί φωνιάζεις και ξεκουφαίνεις τον κόσμο με το'αγριοφωνάρες σου, σα να βρίστεσαι στοί Χαρακιάδες να κουβεδιάζεις με τον Μιχάλη τον Γαβαλιανό.

Ελεύτερος, είπαμε, χωρίς προστάτες, καταρράχτες και σιμβίες περιδιάβαινα τσι δρόμους, ανηφόρισα και στην Ακρόπολη απ'όπου πουσούνισα και μια κούκλα, Αμαλία με τ'όνομα, να τήνε μπέψω στ' ανήψια μου στην Αμερική όπου σπουδάζουνε. Κοπέλια 'ναι λέω, πρέπει και να σακαρνεούνται, γιατί τα πολλά διαβάσματα πειράζουνε το νού, να θυμούνται και την πατρίδα. Παράγγειλα και του πουλητή να μου τήνε βάλει την κούκλα σε κουτί χοντρό, γιατί'έχει ταξίδι μακρυνό να κάμει. Δίπλα ήτονε ταχυδρομείο, όπου μήχα να ταχυδρομήσω το δώρο. Μα ως εδιαβάσανε τη διεύθυνση μ'απαντήσανε πώς δεν παίρνουν αυτοί πακέτα γι'Αμερική και μ'ορμηνέψανε σε ποιο ταχυδρομείο να πάω για να κάμω τη δουλειά μου. Μόνο να ξετυλίξω πρώτα ό,τι έχω στο κουτί, επειδή πρέπει να μου τα ψάξουνε.

- Είντα θα μου ψάξετε, μωρέ :

- Μη μανίζεις, κύριε. Τα πράματα που'χεις στο κουτί θα σου τα ψάξουνε, γιατί οι Αμερικάνοι φοβούνται μην των έρθει κιαιμιά μπόμπα με το ταχυδρομείο. Παραίτησε και το κουτί σου κι οι ταχυδρόμοι, όπου θα πας, έχουνε άλλα κουτά, εξεπιτούτσις καμωμένα κι αποστειρωμένα.

Εκαμα ως με συμβουλέψανε, επέταξα κουτί και περιτύλιγμα κι επήρα την κούκλα στα χέρια ατύλιχτη, να τήνε δούνε πως δεν είναι μπόμπα. Κι ετσά βαστώντας την κουτσούνα ^{1α}, επήρα τσι δρόμους για το ταχυδρομείο. Μ'απ'όπου πέρνοννα με θωρούσανε και γελούσανε οι Αθηναίοι. Γέρος άνθρωπος με γκιλότα και σιβάνια, να κουβαλεί, σαν το μωροκόπελο τα παιχνιδιά του !

Εδωκα τότες μια με τη χέρα μου και την εξαμήλωσα, να μην τήνε θωρεί ο κόσμος και με περιπαίζει πώς εξεμωράθηκα εδά στα γεροντάματα και παίρνω τσι δρόμους με την ...κούκλα μου. Μα ως την εκατέβασα αρχίζει να ρανίζει ² το πανί, κι' αρχινούνε τότες άλλα γέλια και χαχανιτά.

- Διάολε, λέω τ'απατού μου, να βρώ κιανένα σώχωρο να την ασφεντουρίζω να τήνε ξεφορτωθώ, μα πού ; σ'εκεινήνα τη βαβουρασιά ³ να την έτρωε κιανείς στην κεφαλή να με κυνηγούν οι πολισμάνοι για ταρξιά της δημόσιας ησυχίας. Στην ώρα'πάνω τρώω μιαν αμπωχτέ, να σου πάλι να ρανίζει η κουτσούνα.

Μα ο ζόρες φέρνει φώτιση και πονηριά, και καθώς απάντηξα το πρώτο ταχυ-

δρομείο, απόμερο λιγάκι και χωρίς πολυκοσμία, μπαίνω μέσα και την πρώτη γυναίκα ταχυδρόμο π'απατώ, τση κάνω ένα κομπλιμέντο για την ομορφιά τση :

- Κούκλα μου, τση λέω, να σου χαρίσω και μιαν άλλη κούκλα να'σάστε δυό ! Και για να μη με περάσουνε γι'αγαπητικό και μου γιουρουντίξουνε ⁴ οι σερνικοί ταχυδρόμοι, των είπα πώς η δουλειά μου είναι ...κουκλάς, και μέρες Δεκαπενταύγουστου οπού'ναι, έθιμο τόχω, μια κι οι δουλειές πάνε καλά, να κάνω δώρα σ'υπαλλήλους και τροχονόμους. Και φτόνο ⁵ το τέχνασμα μ'έσωσε γιατί κάμανε πάψη στη δουλειά τους οι ταχυδρόμοι και με θωρούσαν πεισάχοι, λέγοντάς μου :

- Να φέρομε κι εμείς τα κοπέλια μας στα εργοστάσιά σου ν'αγοράσομε στη χοντρική τιμή, μόνο να μάσε δώκεις την κάρτα με την διεύθυνση τσ'επιχείρησης για να σε βρούμε.

- Βιαστικός, τότες κάνω, έφυγα και δεν τα πήρα μαζί μου τα διαφημιστικά.

Μ'αύριο θα σας τα μπέψω με το' υπαλλήλους μου που'χω για τούτη τη δουλειά.

Κι'επήρα δρόμο κι'εφυγα τζιριτιχτός και σ'ανθρώπο δεν είπα βέβαια τούτο μου το χουνέρι ⁶, απού θα το θυμούμαι ώστε να ζώ.

Για τούτο :

Την κουζουλή ⁷ μου κεφαλή ψαρές ⁸ θα τήνε εσπείρω να βάλω το βολόσυρο ⁹ να τήνε βωλοσύρω.

Φιλώ σας κατακούτελα
Ο ΓΕΡΩ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

ΓΛΩΣΣΑΡΙ

1. μεγιρί = άλογο
- 1^α. κουτσούνα = κούκλα
2. ρανίζω = σιγοκλαίω
3. βαβουρασιά = οχλοβοή
4. γιουρουντά = εφορμά, επιτίθειμαι
5. φτόνο = ετούτο
6. χουνέρι = πάθημα ξαφνικό
7. κουζουλόσ = ζαβός
8. ψαρές = όσπριο. Τα φρέσκα φύλλα του χρησιμοποιούνται για σαλάτα και οι σπόροι του για φάβα.
9. βολόσυρος = αλωνιστικό εργαλείο

☞ συνέχεια από τη σ. 4

όποιος δεν ηξέριε να ξηγήση το βαγγέλιο στους χριστιανούς την Κυριακή, θα τον κάνη αργό και θα του ξυρίση τα γένεια του.

Σαν ήρτε κι' η σειρά του παπά με τη σεντούκα, του'πεν ο Δεσπότης : «Λέγε παπά πώς θα ξηγήσεις το τάδε βαγγέλιο στους χριστιανούς ;» Του λέει εκείνος σιγανά-σιγανά :

Οντες σ'είχα στη σεντούκα,

δε μου τα'λεγεσ ετούτα !

τώρα που δεν έχει πλειά σεντούκα
τώρα μου τα λες ετούτα !

Ο Δεσπότης εφοβήθημη του τα ξεφανερύση και του'πεν : «Ωραία τα ξηγάς ευλογημένε ! Πήγαινε στην ευχή μου και του αγίου Θεού !»

Και τον έβγαλε όξω κι'επήε στο καλό...

(Αφήγηση γνωστή σε πολλούς ελληνικούς τόπους. Εδώ παραλλαγή από την Κάραθο, στο βιβλίο του Μ.Γ. Μιχαηλίδου-Νουάρου. Λαογραφικά Σύμμεικτα Καρπάθου, τόμ. Α' (Αθήναι, 1932), σελ. 259-60.

Της Ροδαράς τούτης τα ρόδα
τα κορφολογά 'πο τα περβόλια
Ο ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

για τα τρυγοπατήματα

Εμύρισε μου το κρασί από το νου ζαλίζει
κι ανάσειρα μια αθιβολή που πλια πως μαρουβίζει
Με τα τρυγοπατήματα όφου χαρές και γέλια
τάξε πως ξεχειλίζουνε μεσ' απού τα βαρέλια
Αναστορούμ' ένα γ-καιρό απού 'χε χίλια άλλη
που 'χαμε μια ν-τετράπαχη στο πατητήρι βάλει
Γυναίκα δεν επάτουνε ποτές σε πατητήρι
μα τση βαρέλας κείνησάς τση κάνανε χατήρι
Εγώ 'μουναι μισοριξιά κι είντά 'θελε να κάνω;
ξυδιά μου λέγαν το κρασί το μ-πόδα μου μη βάνω
'Εν' αδερφό μου βάνανε απού δεν είχε μπέσα
και δεν εξύδια το κρασί απού ετσίριε μέσα;
Η θειά μου οκάδες ήτονε σαν εκατό πενήντα
κι απόξω δεν τη βγάνανε μουνδέ και για το είντα!
Ετσά που τσαλαπάτουνε τα στράφιλα χαρώ σε
εγλύστριξε κι εγίνηκε πατείς με και πατώ σε!!
Οντέ την ανασείρανε, ογρή, μουστολουσμένη
ωσαν το χοίρο στα πηλά ήτονε κυλισμένη!!
Εγώ το γλάνι απού 'μουνε στο γύρο καθισμένο
εσκληρίξα πως το κρασί θαν είναι βρωμεμένο...
Άστραψ' η θειά κι εβρόντιξε κι επήρε με κυνήγι
κι εμπήκα κι ετζιρίτουναι και όπου φύγει φύγει!
Η θειά που έστασε ζουμιά όξ' απού πίσω εγλάκα
κι ήλεγε κι επετράδιζε. Για τσ' άλλους είχε πλάκα!
Κι είντα πως ήτονε παχιά κι ολόιδιο βαρέλι
δεν είχα τη οβελτάδα τζη κι ας ήμουνε κοπέλι
«Να σε τσακώσω θέλει εγώ, λέει μου, πουτανάκι
π' εμένα δε μ-ψυχοπονείς μο' κλαίεις το κρασάκι»
Την άλλη τ' αποξέχασε, καλή 'ταν η καημένη
κι ας είχαν έζιε να τη δω, μ' ας είν' αναπατημένη...
Κι εδά μαχαίρι και σταυρό φιλώ κι ορχιζομαι το
κι ο ασκιανιός τση, ότι πεις εξετσιλάκωνε το.

Αντωνία Μηλογιαννάκη,

Σκέψεις και προβληματισμοί

Ξερώ από γενεά σε γενεά πως η ζωή αλλάζει
μα τόσο μεγάλη διαφορά εμένα με τρομάζει.
Η πρόοδος πάρα πολλά μας έφερε απ' έξω
όπου μου είν' αδύνατον όλα να τ' αντέξω.
Πού είναι η Οικογένεια, Θρησκεία και Πατρίδα;
συνέχεια απομακρύνονται χωρίς καμιά ελπίδα.
Η βία, τα ναρκωτικά ξεχύθηκαν στους δρόμους
και βγήκαν ό,τι έτρεχαν μέσα στους υπνόνους.
Τα βαποράκια με εφέ και με μεγάλο τέμπο
μοιράζουν τα ναρκωτικά σαν είδος πασατέμπο.
Κι όλοι κοιτούν αδιάφοροι και δεν καταλαβαίνουν
πως το λευκό τον θάνατο και τα παιδιά τους παίρνουν
κακώς εκαταργήσανε τα θανατοποινήτια
και τώρα κλείνουν εν λευκώ πολλών ανθρωπών σπίτια.
Οποιοι διαλέγει μια δουλειά που θέλει να την κάνει
θα πρέπει να σκεφθεί πολύ αν είναι να πεθάνει.
Εμποροι ναρκωτικών, φονιάδες, νταβατζήδες
και άλλες ειδικότητες που ακόμα εσύ δεν είδες
με νόμο να πεθαίνουνε κι εγώ πια δεν θα γράφω
των παρανόμων τη ζωή αφού θα είν' εν τάφω.

Σπύρος Γεωργ. Παπαγιαννάκης

Αθιβολές

για το κρασί

Γροίκα να ιδείς μιαν ορημνιά ένας σοφός τη δίνει:
«εσύ να πίνεις το κρασί μ' αυτό να μη σε πίνει!»
Και του Μουντάκη μια μ-παλιά γροικάτε μαντινάδα
που 'χει λεζέτι κι ομορφιά, γνώση και φρονιμάδα:
«Τ' αόρι κάνει πρόβατα και το κρασί μπεκρήδες
και το σκολειό γραμματικούς κι η λύρα μερακλήδες.»
Γροίκα κι εμέν' απού 'μουνε κια δυο χρονά κοπέλι
και άλλο λίγο να πνιγώ μέσα σ' ένα βαρέλι!
«Οντέ θα βγεις στην όρεξη με κιανά παρεάκι
ξάνοιγε με τη ρέγουλα να πίνεις το κρασάκι.
Κι απού τ' αρέσει το κρασί και κάνει άσπρο πάτο
ο νους του γίνεται φτερό κι ο κόσμος άνω κάτω!»

Κι απής μεθύσει και τα πιεί, ο νους του σα φκαιρέσει
γροίκα να ιδείς είντα θα πει και ξάνοιγε μη
/μπέσει:
«Εγώ 'μνοξα τω σταφυλιώ και τσ' αμπελο-
/κουτσούρας
να τραγουδώ του βαρελιού, τση τάβλας και
/τσου σούρα!
Ετότεσάς πες του κι εσύ τούτη τη μαντινάδα
νιους ριμαδόρου μερακλή, βιόλα του νου
/καρνάδα:
«Μια μαντινάδα θα σου πω, μη με παρεξηγήσεις
το γύρο γύρο πήγαινε ... να μη με κουτουλήσεις!!!»

Αντωνία Μηλογιαννάκη,
Χανιά 27/9/04

Ενεργό μέλος της ένωσης πνευματικών δημιουργών Χανίων, ιδρυτικό μέλος
του Συλλόγου Κρητών στιχουργών και εκλεγμένο μέλος της επιτροπής κρίσης
στιχουργημάτων του συλλόγου.

ΕΓΓΡΟΙΚΟΥΝΑ ΤΗΝ ΜΑΚΑΡΙΤΙΣΣΑ την γιαγιά μου την Καμπουροκατερίνη κ' ήλεγε όντε ήτονε καμιά μεγάλη κακοκαιρία που 'βρεχε 4-5 μέρες συνέχεια - όπως το 'κανε κείνα τα χρόνια - να λέει: είναι τα ύστερα του κόσμου παιδιά μου και κάμετε το σταυρό σας να μας σε λυπηθεί ο θεός και να σταματήσει.

Και που να θώριε η συχωρεμένη τα σημερινά φαινόμενα σ' ούλη την οικου-
μένη.

Σεισμοί, λιμοί, πόλεμοι, βιβλική καταστροφή στον ινδικό, ανεμοθύελλες, τροχαία,
τρομοκράτες, δολοφονίες, ληστείες, βιασμοί, βίες στα γήπεδα κλπ κλπ

Αλήθεια που πάει η ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑ; Μήπως είναι σημεία των καιρών; Μήπως
αλήθεια κατά που λένε είναι τα ύστερα του κόσμου;

Εκτός όμως από αυτά τα φαινόμενα δεν έχουν αλλάξει ούλα τα ήθη της γης;
Οι εποχές άλλαξαν. Τα καιρικά φαινόμενα μεταβάλλονται κάθε χρόνο, και αυτός
που μένει αδιάφορος για όλα αυτά είναι ο άνθρωπος.

Ο μόνος αίτιος για πολλά από αυτά είναι τα χελιδόνια της άνοιξης; Αρά και
που να δεις κανένα. Που είναι οι πέρδικες των φαραγγιών που ο κυνηγός σκότωνε
2-3 μαζωμένες; Που είναι οι λαγοί; Τα κοτσίφια; Οι τσίγλες; Οι σπουργίτες, και τα
τόσα άλλα πουλιά που υπήρχαν;

Η φύση εκδικείται τον άνθρωπο τον κυρίως υπεύθυνο και αίτιο πολλών σημε-
ριών φαινομένων.

Και δεν φτάνουν αυτά έχουμε και τα μεταλλαγμένα τρόφιμα - καινούργιο
φρούτο.

Την παγκοσμιοποίηση και το σπουδαιότερο η προσπάθεια ΚΛΩΝΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΑΝΘΡΩΠΟΥ. Τι μας μένει; Να φθάσουμε το Θεό;

Τα φαινόμενα για κάτι μας προειδοποιούν και πρέπει να αλλάξουμε ΠΟΡΕΙΑ

Ευτύχιος Πατσουράκης,
γαμπρός των Αρμένων

Παγκρήτιοι Σκοπευτικοί Αγώνες το 1911 στους Αρμένους

Στους Παγκρήτιους Σκοπευτικούς Αγώνες του 1911 αναφέρεται επιστολή του καλού φίλου των Αρμένων, Αντώνη Πλυμάκη, η οποία δημοσιεύτηκε στο τεύχος Απρίλιου-Μαΐου-Ιουνίου, στη σελ. 6, της εφημερίδας του δήμου μας, «τα εν δήμω».

«**ΑΝΑΣΚΑΛΕΥΟΝΤΑΣ** παλαιά έντυπα, πληροφορήθηκα από αυτά, πως στον Αποκόρωνα πήρχε, στις αρχές του προηγούμενου αιώνα, Σκοπευτικός Σύλλογος "Αποκόρωνας". Ο Σύλλογος λοιπόν αυτός, ανέλαβε να διοργανώσει το έτος 1911 τους Παγκρήτιους Σκοπευτικούς αγώνες, αλλά μη έχοντας τους απαιτούμενους για μια καλή διοργάνωση πόρους, οι άνθρωποι του, κατάφεραν να πάρουν έγκριση από την Κρητική Κυβέρνηση για να κυκλοφορήσουν ένα λαχείο για την ενίσχυση των προσπαθειών τους. Στο λαχείο όπως και στο πρόγραμμα των αγώνων υπογράφουν, ως πρόεδρος ο Σταμάτης Ι. Φραντζεσκάκης, ειδικός γραμματέας ο Νικόλαος Μαριακάκης και ταμίας ο Ι. Βενιεράκης. Η τιμή εκάστου λαχνού, ορίστηκε στο 0,50 λεπτά. Παραθέτω φωτοαντίγραφα, του λαχνού, της ανάλυσης των κερδών καθώς και της προκήρυξης των αγώνων».

Με εκτίμηση
Αντώνης Πλυμάκης

Την πληροφορία αυτή επιβεβαιώνει και ο Στέφανος Φρεσκάκης, στο βιβλίο του «οι Αρμένιοι στο παρελθόν», ως αυτόπτης μάρτυρας, αλλά και το δημοσίευμα της εβδομαδιαίας εφημερίδας «Κήρυξ» που αναφέρεται σχετικά.

«Αλλά αυτό που έχει χαραχθεί ανεξίτηλα στη μνήμη μου, με τον εντυπωσιακό και φανταχτερό για την παιδική μου φαντασία τίτλο «ΤΑ ΑΠΟΚΟΡΩΝΕΙΑ», ήταν οι Σκοπευτικοί Αγώνες που έγιναν στο χωριό μας, νομίζω το 1911. Τόση κίνηση και τόσο κόσμο δεν είχε ξαναδεί το χωριό, που επί πολλές μέρες είχε πανηγυρική όψη. Στο λαγκό, πίσω από τον προφήτη - Ηλία, είχαν κτίσει μια βάση για τους στόχους με πρανές το πίσω μέρος για να μην προχωρούν οι σφαιρές και η σκοπέυση γινόταν από την άκρη του δρόμου. Αντή η βάση διατηρήθηκε επί πολλά χρόνια.

Έγιναν και άλλα αγωνίσματα προς τα Μυλοσόχωρα επί πολλές μέρες, αλλά δεν μου είχαν κάνει φαίνεται εντύπωση και δεν τα συγκράτησα.

Τώρα με αφορμή τις συζητήσεις για τους αγώνες αυτούς, μάθαμε πως υπάρχει από την εποχή εκείνη κορνιζομένο στο Δημαρχείο το φύλλο της εφημερίδας «ΚΗΡΥΞ» Χανίων, που τους περιγράφει λεπτομερώς και το παραθέτω από μια φωτοτυπία που είχε βγάλει ο συγχωριανός μας δάσκαλος Καθηγητής Δημήτρης Τζιγχουνάκης, ενδιαφερόμενος και αυτός για τα ιστορικά του χωριού μας».

Δημοσιεύουμε μέρος από την ανατολή της εφημερίδας «Κήρυξ». «Επισημότητα και εν πρωτοφανεί συρροή κόσμου εγένοντο εις Αρμένους Αποκορώνων μετά παραδειγματικής τάξεως κατά την 18 και 19 Σ)βρίου ε.ε. οι Παγκρήτιοι Σκοπευτικοί Αγώνες. Εκ των επισήμων παρίσταντο ο Προεδρεύων της Κυβερνήσεως κ. Νικ. Πιστολάκης, ο Αρχηγός της Χωροφυλακής και των Ταγμάτων του Πεζικού κ. Ανδρ. Μομφεράτος, ο Νομάρχης Σφακείων κ. Γ. Μοάστος, πολλοί Πληρεξούσιοι, οι δημοσιογράφοι, και πλείστοι επιφανείς των Νομών Χανίων και Σφακείων. Υπολογίζεται, ότι περί τους 800 διανυκτερεύσαν εις την μαγευτικήν κομπόλιν των Αρμένων την νύκτα της 17 προς 18 Σ)βρίου ε.ε. τυχόντες θερμοτάτης φιλοξενίας παρά των κατοίκων τής κομποπόλεως.

Περί την 9^η της 18 Σ)βρίου ε.ε. πάντες προηγούμενων των σημαιών, των στεφάνων και της μουσικής, ανήλθον εις τον ιστορικό λόφον του «Προφήτη - Ηλία», όπου έψάλη η επιμνημόσυνος ακολουθία.

Πρό του ναού είχε παραταχθεί διμοιρία Χωροφυλάκων, και το Σωματείον Χανίων ο «Κόδρος».

Η επιμνημόσυνος ακολουθία εψάλη παρά του Αρχιμανδρίτου Αγαθαγγέλου Νινολάκη, Καθηγητού των Θρησκευτικών εν τω Γυμνασίω.

Ταύτην επικολούθησεν η κατάθεσις των στεφάνων, μετά την οποίαν αμέσως ο Αντεισαγγελεύς των εν Χανίοις Εφετών κ. Ν. Ζουριδής με την διακρίνουσα αυτόν δύναμιν λόγου και εύγλωττιαν εξεφώνησε τον επόμενον λαμπρόν λόγον...

Σημ. Αξίζει να σημειωθεί ότι η εφημερίδα «Κήρυξ», «βενιζελικής» τοποθέτησης εξεδίδετο τότε από τον Κυριό Κωνσταντίνου Μητσοτάκη, και μέχρι το καλοκαίρι του 2005 από τον Κωνσταντίνου Μητσοτάκη, πρώην Πρωθυπουργό.

οι παλαικές μας φωτογραφίες

Φωτ 1. Στη φωτογραφία, προφανώς από καφενείο του χωριού μας, η οποία χρονολογείται προσεγγιστικά στα τέλη της δεκαετίας του 1950, διακρίνονται από δεξιά προς αριστερά:

Μπουντάκης Γιώργης (αυτοκινητιστής), Παρασκευάκης Χαράλαμπος κουνδοποιός, Παπαγιαννάκης Βαγγέλης Πλοίαρχος Εμπορικού Ναυτικού, Καβρουλάκης Μανώλης Δημόσιος Υπάλληλος, Ορφανάκης Νίκος Αυστραλία, Κουρομιχελάκης Μιχάλης, Αγνω-

στος, Αγνωστος, Παρασκευάκης Γιώργης αυτοκινητιστής, Φρατζεσκάκης Γιώργης Καλύβες, Αγνωστος, (ίσως ο Κουρβετζούρης Κυριάκος).

Φωτ. 2, 3. Στις δύο φωτογραφίες παρουσιάζεται ένα μέρος της οικογένειας του Μιχάλη και της Όλγας Καβρουλάκη. Πρόκειται για τον παππού και τη γιαγιά της Φανής Καλουδής. Ο Μιχάλης ήταν αδερφός του Γιάννη, του Δημήτρη, του Μανώλη, του Γιώργη και της Χρυσούλας.

Η Όλγα - η οποία απεβίωσε το 1966- επονομαζόταν και Λινάρδυνα από το όνομα του πατέρα της, Λεονάρδος Μακρυγιάννης με καταγωγή από τα Κυριακοσέλλια. Στις αρχές του περασμένου αιώνα καλλιεργούσαν ένα μετόχι πίσω από το «Χριστό» από όπου και συναντήθηκε με το Μιχάλη Καβρουλάκη.

Είχαν 9 παιδιά τον Γιάννη, το Γιώργη, τη Βασιλική, το Μανώλη, το Σίφη, το Νικολή, τον Αντώνη, τη Μαρία, και τον Μανώλη που πήρε το όνομα του πρώτου Μανώλη που χάθηκε νωρίς.

Στη φωτογραφία εικονίζονται ο μεγάλος γιος της οικογένειας, Γιάννης Καβρουλάκης (καθιστός) και όρθιοι από αριστερά ένας γιος του Σίφη, ο ίδιος ο Σίφης (που έζησε στη Μακεδονία), και ο Νίκος.

Η Όλγα Καβρουλάκη και στο άκρο αριστερά μόλις διακρίνεται η κόρη της Μαρία.

Την προθυμία συναντούμε κατά καιρούς των συγχωριανών μας, να συμβάλουν στην έκδοση της εφημερίδας, προσφέροντας τον οβολό τους, τις συνεργασίες τους, τις αφηγήσεις και τις φωτογραφίες τους.

Σε αυτό το τεύχος θα παρουσιάσουμε τις φωτογραφίες που μας προσέφεραν η Φανή Καλουδής, το γένος Γιαπιτζάκη (φωτ. 1, 2,3), η Ελένη Κοντεζάκη, το γένος Ροκάκη (φωτ. 4, 5, 6), που ζει στο Φρε, και ο Μιχάλης Παρασκευάκης (φωτ. 7)..

Φωτ 4. Καθιστή η Αβερζάκη Ελένη συζυγος Δημητρίου και όρθιες από αριστερά Ροκάκη Στέλλα και Ζαβιανέλη Κατίνα

Φωτ 5. Η Στέλλα Ροκάκη σύζυγος Ιωάννη ενώ πλέκει το κοπανέλι ή κουσούνι όπως λέγετε στο χωριό μας, και η Σταματάκη Αργυρώ.

Φωτ 6. Από σχολική γιορτή, στο νέο δημοτικό σχολείο του χωριού μας, στις αρχές της δεκαετίας του 1960. Διακρίνονται: Πατηνωτάκη Ανθούλα, Προεστάκης Αντώνης, Στυλιανομανωλάκης Γιάννης, Ροκάκης Αντώνης, Τσακιράκις Γιάννης, Χαριτάκη Κούλα, Ροκάκη Ελένη, Καβρουλάκη Άννα

Φωτ 7. Αποψη της πλατείας του χωριού, τη δεκαετία του 1960. Από αριστερά οι αείμνηστοι Καπριδάκης Γιάννης, Παρασκευάκης Κωστής, Μπουτσαράκης Γιώργος, και σε δεύτερο πλάνο ο Γιώργος Τσακιράκις.

...κι άλλοι Αρμενιανοί

ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ το επαινετικό, όπως πάντα, σημείωμα-κειμένο, του παλιού συμμαθητού και καλού φίλου κ. Γεωργίου Βασιλαντωνάκη, στο τελευταίο φύλλο της εφημερίδας

«ΕΛΕΥΘΕΡΟΠΟΛΙΣ», για τους Αρμένιους και τους Αρμενιανούς, θα ήθελα, συμπληρώντάς το κατά ένα μέρος, να σημειώσω κι' εγώ τα εξής:

Κατ' αρχήν και με την πεποίθηση πώς εκφράζω και την επ'αυτού άποψη και των λοιπών «εν ζωή» αναφερομένων, τον ευχαριστούμε πολύ ανεξαρτήτως από το περιεχόμενο του σημειώματος που με τόση ευγένεια και καλοσύνη πάντως διατυπώνεται. Στέκοντας ειδικότερα στην φράση του κειμένου «...υπάρχουν ίσως κι' άλλοι Αρμενιανοί με αξιόλογες κοινωνικές και διοικητικές θέσεις που όμως εγώ δεν γνωρίζω...», θέλω να υπογραμίσω πως σίγουρα υπήρξαν και υπάρχουν και πολλοί άλλοι που κατά καιρούς προσέφεραν ή και προσφέρουν ακόμα στο κοινωνικό σύνολο. Θα κλείσω το σημείωμά μου αναφερόμενος μόνον στους παρακάτω καταξιωμένους Αρμενιανούς Πανεπιστημιακούς δασκάλους-καθηγητές που όχι μόνο προσφέρουν και παρέχουν τις υπηρεσίες τους στους σημερινούς αλλά μεταλαμπαδεύουν και στις επόμενες γενιές κοινωνικών στελεχών, μαζί με τις γνώσεις και την επιστημονική κατάρτιση, το ήθος, την καλοσύνη και την ευπρέπεια που πρέπει να διακρίνει κάθε άνθρωπο με την στάση ζωής και το παράδειγμά τους.

Με την άδειά τους λοιπόν, που εκτιμώ ως δεδομένη, τους αναφέρω παρακάτω και με την συνεκτίμηση επίσης πώς τέτοιες αναφορές εμπίπτουν και στις πολιτιστικές επιδιώξεις του Συλλόγου μας, είναι οι κ.κ.

ΜΟΥΝΤΟΥΚΑΛΑΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ Καθηγητής Ιατρικής (Παθολόγος-Νεφρολόγος).

ΜΕΛΙΣΣΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Καθηγητής Χειρουργικής.

ΜΙΧΕΛΟΓΙΑΝΝΗΣ ΙΩΣΗΦ Καθηγητής Παιδονευρολογίας.

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Βουλευτής-Καθηγητής Οικονομικών Επιστημών.

ΧΑΛΒΑΔΑΚΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου (Περιβαλλοντολόγος).

ΚΑΛΛΙΒΡΕΤΑΚΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ Ερευνητής Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ-ΜΑΝΤΑΔΑΚΗ ΣΜΑΡΑΓΔΗ Επίκουρος Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Γεώργιος Φρεσκάκις

Μια απογοητευτική εικόνα μου έρχεται στο νου κάθε φορά που συλλογίζομαι το χωριό μας, και αυτή δεν είναι άλλη από την εγκαταλειμμένη περιοχή των «Κρύων Νερών». Μια εικόνα τουλάχιστον θλιβερή για ένα μέρος αγαπημένο και συνδεδεμένο μόνο με όμορφες καλοκαιρινές και κυρίως «δροσερές» αναμνήσεις.

ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΤΙΚΗ η εικόνα των Κρύων Νερών

ΠΕΡΝΩΝΤΑΣ μέσα από το γήπεδο ή πηγαίνοντας από το δρόμο που οδηγεί στον κάμπο, τα «Κρύα Νερά» μοιάζουν με όαση δροσιάς, όταν πρωτοαντικρίζεις κανείς το μέρος, ενώ εντυπώνονται στη μνήμη και τη συνείδηση σαν ένας μικρός παράδεισος στο κέντρο - απόκεντρο των γραφικών Αρμενών. Πρόκειται για ένα μέρος που οι παλιοί το ξέρουν με την ονομασία «κουτούτο», ενώ οι νεότεροι το μάθαμε και συνηθίσαμε να το λέμε «κρύα νερά» από την ονομασία που δόθηκε στο κοινοτικό περίπτερο - αναψυκτήριο που χτίστηκε εκεί επί προεδρίας Δ. Πριπάκη, πριν κάμποσα χρόνια.

Συγκεκριμένα, κάπου στις αρχές της δεκαετίας του '90, το τότε κοινοτικό συμβούλιο αποφάσισε να αναμορφώσει τον αναξιολογημένο μεγάλο φυσικού κάλλους τόπο του χωριού φτιάχνοντας πετρόχιστα μεπεντένια αριστερά και δεξιά από τους παραπόταμους, ενώνοντας τις αντικριστές πλευρές με γεφυρούλες και κυρίως χτίζοντας ένα μικρό χώρο εν ιδεί αναψυκτηρίου στην αριστερή και κάπως υπερυψωμένη μεριά του έως τότε καλούμενου κουτούτου. Μόλις αυτό ετοιμάστηκε και φωτίστηκε - δυστυχώς δε θυμάμαι ποια ήταν η πρώτη χρονιά λειτουργίας του - η οικογένεια Αλεξανδράκη, μέσω διαγωνισμού, ανέλαβε να λειτουργήσει το νέο απόκτημα του χωριού σαν αναψυκτήριο και ταβέρνα, από τις αρχές Μαΐου έως το Σεπτέμβριο

περίπου κάθε καλοκαιριού - μέχρι το πέρας της σύμβασης που είχε υπογραφεί, φυσικά. Το μέρος πολύ δροσερό, ότι πρέπει για τα καντά καλοκαιρινά μεσημέρια και απογεύματα, σταδιακά μετατράπηκε σε στέκι, τόσο των μεγαλύτερων που κατέφθαναν για καφέ, παγωτό ή και φαγητό, όσο κυρίως των νέων παιδιών και εφήβων της εποχής που βρήκαν ένα μέρος για να συναντιούνται και να απολαμβάνουν την καλοκαιρινή παρέα. Σημειώτέο ότι τότε ακόμα το σχολείο δεν είχε αναμορφωθεί, οπότε η περιοχή των κρύων νερών και το γήπεδο παραπλεύρως ήταν οι μόνες «θερινές λύσεις» για τη νεολαία.

Ένα μικρό «πρόβλημα», όχι μόνο του συγκεκριμένου μέρους, αλλά συνολικά της κάτω μεριάς του χωριού το βραδινό κρύο και η υγρασία ακόμη και τις πιο ζεστές εβδομάδες του Ιουλίου. Ένα πρόβλημα, ωστόσο, που σε καμία περίπτωση δε θα μπορούσε να χρησιμοποιείται ως επιχείρημα για τη σημερινή άθλια κατάσταση και την εγκατάλειψη του μέρους. Επιπλέον, τα «κρύα νερά», σε μία τοποθεσία, αν και πολύ κοντά στην πλατεία, όχι κεντρική, ώστε να προσελκύσουν, εκτός των ντόπιων, και μεγάλο μέρος διερχόμενων, δε στάθηκαν ποτέ ιδιαίτερος κερδοφόρα, ως επιχείρηση, με αποτέλεσμα, όταν η οικογένεια Αλεξανδράκη αποφάσισε να μην ανανεώσει ξανά το συμβόλαιο για τη λειτουργία του περιπτέρου με το δήμο, να μη βρεθεί κανείς άλλος να το αναλάβει ξανά. Το μέρος σταδιακά εγκαταλείφθηκε τόσο από τον κόσμο όσο και από το δήμο. Οι γεφυρούλες μισογκρεμίστηκαν, οι λάμπες που είχαν τοποθετηθεί γύρω γύρω έσπασαν, το κεντρικό κτίριο του περιπτέρου και η κουζίνα γέμισαν ποντίκια, απορρίμματα και ακαθαρσίες «πλαισιώνουν» κάθε γωνιά τόσο του κυρίως μέρους όσο και -δυστυχέστατα- των παραπόταμων που στολίζουν και δροσίζουν την αγαπημένη μας περιοχή.

Πλέον, σπάνια μόνο κάποιος από μας θα κάνουν στάση στα «κρύα νερά» αναζητώντας τη σκιά των πανύψηλων πλατάνων και ακόμα σπανιότερα θα επιχειρήσουμε να κοντοσταθούμε σε κάποιο μεπεντένι, σε αναζήτηση λίγων αναμνήσεων από τα παλιά και σε μια προσπάθεια, έστω ατομική και εν τέλει άκαρπη, να πάψει η εγκατάλειψη να στοιχειώνει το χώρο...

Το καλοκαίρι του 2004 υπήρξε χωριανός που ενδιαφέρθηκε να αναλάβει ξανά το δημοτικό πλέον περίπτερο και προχώρησε σε όλες τις διαδικασίες προς αυτή την κατεύθυνση. Αντιμέτωπος, ωστόσο, με το ζήτημα καθαρισμού και ολικής «ανασυνγκρότησης» του μέρους από το δήμο, υποχρέωση του οποίου είναι να ξαναφτιάξει τα «κρύα νερά» ώστε να επαναλειτουργήσουν, η δημοτική αρχή δε φάνηκε καθόλου πρόθυμη, ή έστω δεν είχε συμπεριλάβει τα «κρύα νερά» στις προτεραιότητές της.

☞ συνέχεια στη σ. 11

Οι γεφυρούλες μισογκρεμίστηκαν, το κεντρικό κτίριο του περιπτέρου και η κουζίνα γέμισαν ποντίκια, απορρίμματα και ακαθαρσίες «πλαισιώνουν» κάθε γωνιά τόσο του κυρίως μέρους όσο και των παραπόταμων της περιοχής.

Αγάπη στους Αρμένους

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2005. Οι Αρμένιοι, για άλλο ένα καλοκαίρι, ασφνκτιούν από κόσμο. Οι συναντήσεις στο καφενείο, στο γήπεδο και το σχολείο, δίνουν και παίρνουν, οι ταβέρνες είναι καθημερινά γεμάτες. Τα καλοκαίρια στους Αρμένους είναι ό,τι πιο όμορφο και μαγευτικό μπορεί να ζήσει ο καθένας μας, μαζί με τους δικούς μας συγγενείς και φίλους.

Όμως αρκεί ένας περιπάτος για να **διαπιστώσεις**:

- Την **εγκατάλειψη** των καναλιών όπου το νερό «τρέχει»

ανάμεσα σε χόρτα, ξύλα και κάθε λογής αντικείμενα ξένα προς αυτό. Ακολουθώντας τη ροή και σε μικρή απόσταση απ' την κεντρική πηγή του ιστορικού πλάτανου, αντικρίζεις, κανείς, το παραμελημένο περίπτερο των Κρύων Νερών, που μοιάζει με τον ΚΟΥΡΟΥ-ΠΗΤΟ (σε αντίθεση με τη φωτογραφία του φυλλάδιου του Δήμου Αρμένων), όπου όλοι κρατούμε θήψεις από τις δροσερές και αξέχαστες στιγμές της λειτουργία του. Το χειρότερο, όμως, είναι

ότι, στο πίσω μέρος του περιπτέρου, εγκαταστάθηκε ένα νέο αντλιοστάσιο **υποβαθμίζοντας** τελείως το χώρο, βάζοντας μια αναστολή στην επαναλειτουργία του. Μ' όλα αυτά **αλλοιώθηκε** το φυσικό κάλλος του χωριού μας για το οποίο ήταν γνωστό και φημισμένο.

- Το γήπεδο, όπου κάθε καλοκαίρι ήταν σημείο συνάντησης των μικρών παιδιών, των νέων, αλλά και κάποιων σαραντάρηδων, δεν λειτούργησε,

αφού έγινε χώρος πολλών χρήσεων, ανάμεσα στα άλλα, για οικοδομικά υλικά και parking.

Έτσι, οι Αρμένιοι, σε αντίθεση με το φυλλάδιο του δήμου «*Ένα οδοιπορικό για να γνωρίσετε τις ομορφιές του τόπου μας*» μάλλον σε απογοητεύουν, γιατί τα πλούσια κάλλη του χωριού μας υποβαθμίζονται και για όλα αυτά ευθύνες έχουμε όλοι εμείς, που με την απάθεια μας και με τη σιωπή μας δεχόμαστε την απελπιστική αυτή κατάσταση.

Αγαπητοί συγχωριανοί και φίλοι **ΟΙ ΑΡΜΕΝΟΙ** έχουν **Ιστορία και Φυσική Ομορφιά**, γι' αυτό δεν έχουμε δικαίωμα να αφήσουμε τους Αρμένους που αγαπήσαμε, αγαπάμε και συνεχίζουμε να αγαπάμε να υποβαθμίζονται.

Αγώνας
Ρεαλισμός
Μαγεία
Εργήγορη
Νοιάζομαι
Όνειρο
Ιδανικό

Γιώργος Ι. Βαγιωνάκης

☞ συνέχεια από τη σ. 10

Ακολούθως, φέτος, μια θλιβερή διαπίστωση που έγινε από πλευράς του διοικητικού συμβουλίου του συλλόγου μας, είναι ο αποκλεισμός του ίδιου του μέρους, ως έχει φυσικά, από κάθε είδους δραστηριότητα, για λόγους υγιεινής και ασφάλειας. Συγκεκριμένα, η Κρητική βραδιά που διοργανώθηκε από το σύλλογο στις 18 του Αυγούστου, είχε αρχικά σχεδιαστεί να γίνει στην περιοχή των «κρύων νερών». Μια σύντομη αυτοψία, όμως, ήταν αρκετή για να θεωρηθεί ο χώρος ακατάλληλος για κάθε είδους χρήση, ειδικά σε περίπτωση που βρεθούν εκεί μικρά παιδιά χωρίς τη δέουσα επίβλεψη από τους γονείς.

Και το αγαπημένο μας μέρος χάνεται στο χρόνο και... τα σκουπίδια. Το τι θα απογίνει τελικά είναι μάλλον άγνωστο, όσον αφορά το δήμο και την από μέρους του ευθύνη και πρόθεση να ασχοληθεί ξανά με την περιοχή. Το ζήτημα όμως δεν είναι μοναχά η παρουσία ή και η απουσία του δήμου και της όποιας αρχής σε αυτά τα προβλήματα. Ίσως να φταίμε κάπου κι εμείς... Ίσως πρέπει πρώτα εμείς, οι Αρμενιανοί, να πιστέψουμε στις ομορφιές του χωριού μας και να απαιτήσουμε με κάθε τρόπο και μέσο να αναδεικνύονται αυτές, ώστε να τις χαϊρούμαστε τόσο εμείς όσο και όλοι όσοι κατά καιρούς επισκέπτονται το χωριό και αποζητούν τη δροσιά του.

Η σημερινή εικόνα των «κρύων νερών» είναι τουλάχιστον εξοργιστική και το αίτημα όλων μας για μια καλύτερη διαβίωση σε ένα όσο το δυνατό καλύτερο περιβάλλον, μοιάζει όχι μοναχά επιτακτικό αλλά απόλυτα επιβεβλημένο, με όση υπερβολή χωρά αυτή η φράση...

Κυριακή Βασάλου

Το Αρμενιανό παρεάκι

ΑΛΛΟ ΕΝΑ ΜΑΓΕΥΤΙΚΟ καλοκαίρι πέρασε. Για εμάς τα παιδιά το κάθε καλοκαίρι είναι κάτι το διαφορετικό το ξεχωριστό. Ένα χρόνο μετά την τελευταία μας συνάντηση όλοι έχουμε αλλάξει, έχουμε μεγαλώσει και ο καθένας μας έχει ζήσει μία δύσκολη και με πολύ διάβασμα σχολική χρονιά.

Φέτος όπως και κάθε χρόνο η παρέα μας μαζεύτηκε τον Αύγουστο. Κάθε βράδυ γύρω στις 11:00 βρισκόμασταν όλοι στην «Αυλή» για να ξεκινήσει ο πρώτος γύρος για το τάβλι και το σκάκι, να κανονίσουμε το πρόγραμμα για την υπόλοιπη βραδιά και να φάμε το αξέχαστο σε όλους μας μπισκοτίνο (παγωτό του Κληματασάκη). Ύστερα από πολύ ώρα και αφού είχαμε παίξει όλοι μας μια τουλάχιστον παρτίδα, πηγαίναμε στο σχολείο. Εκεί συζητούσαμε για τη χρονιά που πέρασε. Θυμόμασταν παλαιότερα καλοκαίρια και γελάγαμε από την παιδικότητα που μας διέκρινε και παίζαμε χαλασμένο τηλέφωνο και άλλα τέτοια παιχνίδια που μας έκαναν ευχάριστη και αξέχαστη την κάθε βραδιά. Αφού η ώρα κόντευε πια 1-2 πηγαίναμε στο καφενείο. Είχαμε συνεννοηθεί απ' την αρχή του καλοκαιριού με τον κ. Μιχάλη, τον καφετζή του χωριού μας, και μας άφηνε έξω τάβλι και τράπουλα τα οποία μας συνόδευαν μέχρι πρωίας. Α! Ξέχασα να σας πω ότι ήμασταν πάντα κάτω απ' την άγρυπνη και διακριτική ματιά του Κωστή Κουτσουπάκη

Όμως δεν ήταν λίγες και οι βραδιές που επισκεφτήκαμε τις καφετέριες καθώς και το καινούργιο κλάμπ των Καλυβών. Επίσης, την τελευταία εβδομάδα των διακοπών μας πήγαμε μια βόλτα στα Χανιά ξεκινώντας απ' το Κοιμ Καπί και καταλήγοντας σε μια ήσυχη καφετέρια στο λιμάνι.

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος η παρέα μας ανηφόρησε στον Αγ. Αντώνη όπου ο παπα Μανώλης έκανε την

καθιερωμένη λειτουργία. Για να κλείσουμε όμορφα και αξέχαστα το φετινό καλοκαίρι κάναμε ένα πάρτι με πολύ μουσική και χορό στα Κρύα Νερά.

Φυσικά θα έχετε την περιέργεια να μάθετε ποιο ήταν το παρεάκι μας: Ελεάνα, Χριστόφορος, Χρύσα, Κώστας, Ελένη, Αλέξης,

Ο Κωστής Κουτσουπάκης, άγρυπνος και διακριτικός φρουρός της πλατείας.

Σβή, Αποστόλης, Νασιάζα, Γιώργος, Εύα, Κυριάκος, Δέσποινα, Μιχάλης, Χριστίνα και Φωτεινή.

Ελένη Γ. Βαγιωνάκη

Υ.Γ. Εύχομαι καλή συνέχεια στις σπουδές των επιτυχόντων στα Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι.

οι Αρμένιοι το καλοκαίρι του 2005

Τ' αλωνίσματα

Για πε μου δα μπρε Μανωλιό πως πάτε με τ' αλώνι;
Τ' αλώνι μας βουτσάγαμε οφές ούλη τη μέρα
λέμε να πρωτοβάλουμε τον σόχωρον το στάρι.
Κι εγώ απού τη θεμονιά δα κουβαλώ δεμάθια
Κι απόπιας θα ντακάρω 'γω τσι ράπες να διαλέω
να πλέξω το πανιέρι μου με μαστοριά μεγάλη
Και το Λενιώ τα βούγια μας θα πλέξει μ' αλυσίδα
Κατέω 'γω και τα λαλώ τα βούγια μας στ' αλώνι
κάθομαι στο βολόσυρο κι αυτά με κωλοσύρνονν
και τόσες γλυκωτραγουδά ετούτο το τραγούδι:
«Ιώ: Ιώ και γεια σας και τ' άχερα δικά σας»

Αφιερωμένη στο Μανώλη Πεπεράκη από την "Ε"
Από το βιβλίο του Γ. Παυλάκη «Ριζίτικα»

Αλώνισμα...

ΠΟΤΕ ΠΕΡΑΣΕ Ο ΧΡΟΝΟΣ, από πέρυσι το καλοκαίρι, που τα ξαναλέγαμε τα καλοκαιρινά μας; Μου φαίνεται ότι οι περισσότεροι δεν το καταλάβαμε. Τέλος πάντων, χρόνος είναι αυτός, περνάει δίπλα μας (;) και λογαριασμό δεν δίνει. Ο πολύς ο κόσμος αντιλαμβάνεται μόνο τα καλά, τις δοκιμασίες και τις αλλαγές που μας φέρνει. Εγώ, π.χ., γυρνώντας τέλος του Αυγούστου στην Αθήνα, και εξετάζοντας τη φιγούρα μου στον καθρέπτη, διαπίστωσα ότι η φαλακρίτσα μου προχώρησε προς τα πίσω, ενώ αντιθέτως η κοιλίτσα μου προχώρησε προς τα μπρος! Χαλάλι, όμως. Πέρασα ένα πολύ ευχάριστο καλοκαίρι, παρά τα αναπόφευκτα τρεξίματα πάνω κάτω, με τις κάποιες δουλειές και υποχρεώσεις που είχα.

Στον Άγιο Αντώνη.

Φέτος, λοιπόν, ξεκίνησα πολύ νωρίς την καλοκαιρινή μου σαιζόν στους Αρμένους, ξεκινώντας νωρίς- νωρίς, για να προλάβω -ύστερα από πολλά χρόνια-τη γιορτή του Προφήτη Ηλία. Ύστερα ήθε ο Αύγουστος, με τις γιορτές «Του Χριστού» και «Της Παναγίας», τα σύκα και τα παπουσόσγκα, και τα αναπόφευκτα «σουβλάκια» κάτω από καρδιές, κληματαριές, ή μοντέρνες πέργκολες! Το καλό με τις πρώιμες διακοπές είναι ότι απολαμβάνεις την ηρεμία του χωριού και ξεκουράζεσαι. Γιατί κοντά στο δεκαπενταύγουστο, που καταφτάνουν τα μεγάλα караβάνια των Αθηναίων(,), πάει η ηρεμία. Τα αυτοκίνητα μας θυμίζουν

την πρωτεύουσα, και η έλλειψη τροχονόμου στην πλατεία γίνεται αισθητή. Πάνω που λες πάω προς τα πάνω, να και κατεβαίνει κάποιος άλλος προς τα κάτω. Με παρκρισμένα αυτοκίνητα κατά μήκος του δρόμου (δυστυχώς), κάποιος πρέπει να κάνει όπισθεν...

Ο Παπά Μανώλης, όμως, μαζί με τον Κριτοβουλίδη, οργανώνουν -μεσοαυγουστιάτικα- μια πολύ ενδιαφέρουσα εκδρομή μέχρι το Λουτρό, στα Σφακιά, για να αλλάξουμε περιβάλλον. Και βουνό και θάλασσα, που λέει ο λαός. Και μπάνιο στα κρυστάλλινα νερά, και φαγάκι στις γραφικές ταβερνούλες του χωριού, αλλά και ανέκδοτα στα αυτοκίνητα.

Ύστερα, μια λειτουργία στον Άγιο Αντώνη μας θυμίζει τα παλιά μονοπάτια στις χαλές, τα πρόβατα και τις κατσίκες που βόσκαμε, όταν είμαστε παιδιά. Εκεί, ο καλός μας ποιμενάρχης, μας θύμισε την ιστορία του νέου Άγι Αντώνη, μετά την περιπέτεια του παλιού, εξ αιτίας των έργων στον δρόμο που πέρασε από πάνω. Με την ευκαιρία, μας είπε και δυο λόγια για τις εκκλησίες του χωριού, και ιδιαίτερα για τα ψηφιδωτά του Άη Γιάννη και το ενδιαφέρον που παρουσιάζουν. Την επομένη το διαπιστώσαμε 'ιδίους όμμασιν', όπως λέγαμε παλιά.

Στη συνέχεια, με πρωτοβουλία του 'Κριτοβουλίδη', διοργανώνεται μια βραδιά με Κρητική μουσική στην ταβέρνα 'η Κληματαριά', όπου το νέο αίμα του χωριού μας απόδειξε πως ξέρει να μας παίζει τα όργανα, για να μας φέρνει στο κέφι, και να μας μερακλώνει, όπως συνέβαινε με τους γονείς μας, και τους γονιούς των γονιών μας.

Έτσι πάμε προς το τέλος Αυγούστου, όταν πληροφορούμαστε ότι το τελευταίο Σαββατοκύριακο στο κοντινό Νεροχώρι θα έχουμε αλώνισμα και λίχνισμα!

Να 'μαι λοιπόν κι εγώ στο βολόσυρο (Γιάννη έβαλες τη φωτογραφία;) να αλωνίζω, κάνοντας στα στάχια άχερα και στάρι, για να κάνουμε ψωμί. Και πού είστε; Μην αγοράσετε από αλλού, ώσπου να σας πω ποιος φούρνος θα φτιάχνει ψωμί από το δικό μου στάρι... Αντε, και του χρόνου να 'μαστέ καλά, να φτάσουμε και στον τρύγο, για να πιούμε και κρασί...

Μανώλης Ευθ. Πιπεράκης

Άγιος Αντώνης Αρμένων

ΟΠΩΣ ΚΑΘΕ χρόνο έτσι κι' οφέτος στις 21 Αυγούστου, ημέρα Κυριακή, ο παπά-Μανώλης λειτούργησε στον Αγ' Αντώνη υπέρ υγείας των Αρμενιανών με αρτοκλασίες και με το καθιερωμένο πλέον κέρασμα του βραστό, του τυριού και του κρασιού από τον Αντώνη Χαλβαδάκη, δίνοντας ένα πλούσιο εξοχικό κέρασμα μαζί με τ' άλλα καλολοΐδια, προσφορές των κυριών του χωριού. Ωραία όλα κι' ιδιαίτερα η ευκαιρία που μας δίνει ο παπά-Μανώλης να βρεθούμε σ' αυτό το ξωκλήσι μια φορά τον χρόνο, μετά τον 15 Αύγουστο, να λειτουργηθούμε και να τα πούμε.

Ωραία βέβαια κι' όσα μας είπε ο παπά-Μανώλης για τις προσπάθειες που καταβάλει από πλευράς του, προκειμένου να ολοκληρωθούν οι εργασίες και να επαναλειτουργήσει ο ιστορικός ιερός ναός του Αγίου Ιωάννου.

Μετά την λειτουργία στον Αγ' Αντώνη, σε λαχειοφόρο αγορά κληρώθηκαν για τους παρευρισκόμενους ένα αρνί και ένα κατσίκι προσφορά των συγχωριανών μας Αντώνη Χαλβαδάκη και Στέλιου Κοτρωνάκη, αντίστοιχα.

Παπά-Μανώλη, αγαπητοί συγχωριανοί, πάντα τέτοια με υγεία ν' ανταμώνομε πιστοί στο ραντεβού μας και του χρόνου.

Καλό χειμώνα σ' όλους μας.

Τερεζογιάννης

Βιβλίο

ΤΕΚΜΗΡΙΩΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΜΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Μιχάλης Γρηγοράκης

Χανιώτικος Τύπος: 1831-1981, Χανιά 2004, σελ. 148.

ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΜΙΑ συνολική καταγραφή του καθημερινού και περιοδικού Χανιώτικου Τύπου από το 1831 έως το 1981. Καταγράφονται 232 έντυπα, εφημερίδες, περιοδικά και μονόφυλλα αριθμός αρκετά μεγάλος για μια επαρχιακή πόλη, επομένως ικανός να εκφράσει και να διασώσει τον καθημερινό παλμό των πολιτών της.

Κύριες πηγές είναι τα Αρχεία Κρητικών Εφημερίδων, της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Χανίων και του Ιστορικού Αρχείου Κρήτης. Η απλή παράθεση των τίτλων και η αναφορά των στοιχείων για τον χρόνο της έκδοσης, τους εκδότες, τους συντάκτες, κ.ά, αποτελεί τιμή για τους Χανιώτες που υπηρέτησαν την Τυπογραφία. Το σχήμα του βιβλίου, η διάταξη των λημμάτων, η σαφήνεια των στοιχείων, το ευρετήριο εντύπων, εφημερίδων, περιοδικών, προσώπων και οργανώσεων, το κάνουν εξαιρετικά χρηστικό και χρήσιμο.

Αλλά ας δώσουμε το λόγο στον ίδιο τον συγγραφέα, να παρουσιάσει τα εκδοτικά πράγματα του περασμένου αιώνα όπως τα παρουσιάζει στο προλογικό σημείωμα της έκδοσης.

«Η έκδοση εφημερίδων στην Κρήτη επετράπη μόνο το 1878 με το άρθρο 15 της Σύμβασης της Χαλέπας που έλεγε "επιτρέπεται η εν τη Νήσω σύστασις Φιλεκπαιδευτικών Συλλόγων και η έκδοσις εφημερίδων...". Όμως πολύ πιο πριν, το 1831, οι Αιγύπτιοι κατακτητές έβγαλαν στα Χανιά εφημερίδα σε γλώσσα ελληνική και αραβική, το Βακαί Γκιρίτ, που τυπωνόταν σε τυπογραφείο το οποίο είχαν φέρει οι ίδιοι για αυτό το σκοπό.

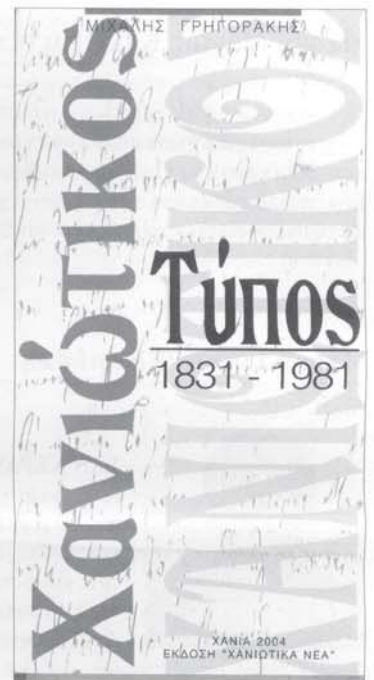
Λίγο μετά, τη Μεγάλη Επανάσταση του 1866, τυπώνεται στις χανιώτικες μαδάρες η "Κρήτη" η πρώτη γραφή κρητική φωνή ελευθερίας που βγήκε στην Κρήτη. Με την ανακήρυξη της Κρήτης σε Γενική Διοίκηση κυκλοφορεί η "Κρήτη" εφημερίδα εσωτερικών και εξωτερικών ειδήσεων και άλλης ωφέλιμης ύλης. Ήταν το ημεπίσσιο όργανο της Διοίκησης και εκδιδόταν στα ελληνικά και στα τουρκικά μέχρι το 790 φύλλο. Μετά μόνο στα ελληνικά.

Από τότε και μέχρι το 1981 τα Χανιά γνώρισαν μια πλούσια εκδοτική άνθιση στον τομέα του Τύπου καθημερινού και περιοδικού. Σ' αυτό το χρονικό διάστημα κυκλοφόρησαν πάνω από 200 έντυπα, αριθμός αρκετά μεγάλος για μια επαρχιακή πόλη. Επίσης σ' αυτή την χρονική περίοδο έχουμε και την έκδοση μιας σειράς μονόφυλλων, τα γνωστά παραρτήματα, που έβγαζαν διάφορες εφημερίδες, και μιας σειράς προκηρύξεων και δελτίων Τύπου, που κυρίως κυκλοφόρησαν την κατοχή από τις αντιστασιακές οργανώσεις. Έβγαίναν βιαστικά και πρόχειρα, για να μπορέσουν να δώσουν στον κόσμο τις ειδήσεις γύρω από

την πορεία του πολέμου και την πολυτάραχη πολιτική ζωή κρατώντας τον έτσι ενήμερο μιας κι έλειπαν ραδιόφωνο και τηλεόραση. Περισσότερο ενδιαφέρον παρουσιάζει ο Τύπος της περιόδου 1932-1947, μιας πολυτάραχης περιόδου με πολιτικά και κοινωνικά γεγονότα συγκλονιστικά. Η κατάληψη της εξουσίας ξανά από τους Λαϊκούς, το Κίνημα του 1935, που όπως ισχυρίζονται πολλοί ιστορικοί οργανώθηκε από τους Άγγλους για να σταθεί αφορμή γυρισμού της διωγμένης δυναστείας των Γλίξμπουργκ, η διακυβέρνηση του φεουδοδημοκράτη Κονδύλη και η συμβολή του, με ένα νόθο δημοψήφισμα, στην παλινόρθωση της μοναρχίας, η δικτατορία του Μεταξά με τα τόσα δεινά της, ο πόλεμος του '40, η Μάχη της Κρήτης και η ηρωική Εθνική Αντίσταση μα και η μεταπολεμική προσπάθεια του λαού μας για μια Ελλάδα ειρηνική και δημοκρατική, χωρίς ξένους προστάτες, σημάδεψαν και την περιοχή μας. Η δεκαεπτάχρονη αυτή περίοδος, λόγω των ιστορικών αυτών γεγονότων ήταν επόμενο να έχει επιπτώσεις στο χανιώτικο Τύπο, ο οποίος πλουτίστηκε με έναν μεγάλο αριθμό τίτλων κυρίως την κατοχική περίοδο.

Ο Τύπος είναι η έκφραση, είναι ο παλμός ενός κόσμου που πέρασε. Με την πολυθεματικότητα των σελίδων του μας μαθαίνει μέρα με τη μέρα, ώρα με την ώρα κάθε γεγονός που χαροποίησε, λύπησε, συγκίνησε, που συνεπήρε την ψυχή και τη σκέψη του χθες. Και η απλή παράθεση, όπως γίνεται στο παρόν πόνημα, των τίτλων και λίγων σχολίων για τη χρονιά της έκδοσης, για τους εκδότες και τους συντάκτες, βοηθά στο να μαθευτεί και η πνευματική δουλειά του παλιού χανιώτικου δημοσιογραφικού και τυπογραφικού κόσμου, ο οποίος μόχθησε μέσα σε σκληρές και, πολλές φορές, επικίνδυνες συνθήκες για να μπορέσει να διασώσει στο χαρτί τα κρίσιμα εθνικά προβλήματα, τις πολιτικές διαμάχες, την κοινωνικότητα, τις πολιτισμικές αξίες μα και τις πνευματικές ανησυχίες του χανιώτικου λαού.

Γ.Τ.

Λάβαμε ακόμη τα εξής πολύ σημαντικά βιβλία κρητικής ιστορίας και λογογραφία, τα οποία όμως εξαιτίας προβλημάτων υγείας μέλους της συντακτικής επιτροπής (που ξεπεράστηκαν ήδη) το οποίο είχε αναλάβει την παρουσίασή τους, θα παρουσιαστούν στο επόμενο φύλλο της "Ε".

Τα βιβλία αυτά είναι:

1. «1897. Τα γεγονότα στην Κρήτη και οι Μεγάλες Δυνάμεις». Εκδοση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χανίων.
2. «Μνήμη Στάχτης II» της Πηνελόπης Ι. Ντουντουλάκη.
3. «Ιατρικός Σύλλογος Χανίων» των Ιωάννη και Γεωργίου Λεντάρη.
4. «Ιστορίες της ορεινής μαδαρίτικης γης» του Σήφη Ι. Πετράκη.

Αποβιώσαντες

- Πέθανε και ετάφη στις 30 Ιουλίου στην Αθήνα ο **Μιχάλης Παπαδάκης** του Δημητρίου, ετών 67. Ο Μιχάλης ήταν σύζυγος της Δέσποινας.
- Πέθανε και ετάφη στις 30 Ιουλίου στους Αρμένους ο **Δημήτριος Παπαδάκης** ετών 92. Ο Δημήτρης ήταν σύζυγος της Ειρήνης και πατέρας του Λευτέρη, του Στέφανου του Μιχάλη και της Αργυρώς.
- Πέθανε και ετάφη στο Γλινός των ΗΠΑ στις 6 Αυγούστου η **Μαρία**

Μνήμη Μαρίας Καλλιβρετάκη

Αύγουστος μήνας ήτανε που έφυγες μακριά μου ποτέ δεν έπαψαν να κλαίν τα μάτια τα δικά μου. Είχες πολλά χαρίσματα που κέρδισε ο χάρος μα την καλή σου την καρδιά ποτέ δεν θα ξεχάσω.

Ελένη Αντ. Καλλιβρετάκη

Μνήμη Γιάννη Καπριδάκη

ΣΑΝ ΚΕΡΑΥΝΟΣ σε ξάστερο ουρανό ,έπεσε σε σένα και στην οικογένεια σου τον Αύγουστο του '96 ο αναπάντεχος και άδικος χαμός του πολυαγαπημένου σου γιου Γιώργου, και από τότε μια δυνατή φλόγα άρχισε να καίει σιγά -σιγά τα σωθικά σου.

Μόνο εσύ ήξερες πόσο υπέφερε και πονούσε, και δεν ήθελες να μοιραστείς το μεγάλο σου μυστικό με κανένα. Το θεωρούσες προσωπική σου υπόθεση, και έτσι με υπερηφάνεια και αξιοπρέπεια, και με το κεφάλι ψηλά, υπέμενες καρτερικά τον αγιάτρευτο πόνο, τραβώντας τον δικό σου Γολγοθά μέχρι την τελική σταύρωση.

Όταν διαγνώστηκε η αρρώστια σου ,η οποία δεν είχε γιατρεία, κι εμείς προσπαθούσαμε να σου το αποκρύψουμε προσποιούμενοι τους ανήξερους, εσύ σίγουρα το ήξερες και κοιτάζοντας μας κατευθείαν στα μάτια, ...μας διάβαζες κανονικά, λέγοντας μας χαμογελαστά, ότι είσαι καλά, πολύ καλά. Δεν ήθελες να μας μεταδώσεις τον τρόμο και την αγωνία της αρρώστιας, ούτε να προκαλέσεις την λύπηση κανενός, και τελικά τα κατάφερες. Δεν κατάφερες όμως ποτέ να αλλάξεις τα γραμμένα της θεάς τύχης η οποία στάθηκε μικρόψυχη μαζί σου, λες και είχε ζηλέψει τα πλούσια ψυχικά και πνευματικά χαρίσματα που σου είχε χαρίσει, και ήθελε να σε πάρει άρον -άρον μαζί της.

Εμείς θα θυμόμαστε με νοσταλγία και αγάπη τον περήφανο, καλοσυνάτο, πανέξυπνο, και αξιαγάπητο, αλλά άτυχο αδερφό μας, που παρόλα τα βάσανα και τις κακοτυχίες του, ποτέ δεν λύγισε ούτε βαρυγκώμησε, και πάντα με πατρική στοργή αγωνιούσε και πάλευε για όλους μας. Μέχρι που ήθε το μοιραίο τέλος.

Αυτό όμως που θα μένει για πάντα χαραγμένο στην μνήμη μας θα είναι το θλιμμένο βλέμμα σου λίγες ώρες πριν μας αποχαιρετήσεις, στο οποίο ήταν καθαρά ζωγραφισμένο, ένα μεγάλο παράπονο, και ένα μεγάλο γιατί. Αυτό το μεγάλο παράπονο βασανίζει και εμάς. Γιατί όλα σε σένα; Σου ευχόμαστε στους άλλους κόσμους που θα πας, να είσαι χαρούμενος και ευτυχισμένος, παρ'ότι με τα αγαπημένα σου πρόσωπα, και να βρεις όλες τις καλές στιγμές και χαρές που στερήθηκες στον μάταιο και άδικο ετούτο κόσμο.

Καλό σου ταξίδι

Γ.Κ.

Αυτοί που φεύγουν...

- **Καλλιβρετάκη** το γένος Βλαμάκη, ετών 67. Η Μαρία ήταν σύζυγος του Ιωάννη Γ. Καλλιβρετάκη, και μητέρα της Κυριακής, του Γιώργου και του Κώστα.
- Πέθανε και ετάφη στους Αρμένους στις 7 Αυγούστου 2005 ο **Γεώργιος Τερεζάκης** ετών 88. Ο Γιώργος ήταν αδερφός της Όλγας, της Ελένης της Αναστασίας και της Αντωνίας.

Στα εξάμηνα του Παντελή

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΜΕΝΙΑΝΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ Ο ΚΡΙΤΟΒΟΥΛΙΔΗΣ στη συνεδρίαση του Μαρτίου αποφάσισε ομόφωνα την τέλεση μερίμνη του, του σημερινού εξάμηνου μνημοσύνου του Παντελή Καβρουλάκη. Το μνημόσυνο γίνεται σε συνεργασία με την Ενορία Αρμένων και αξίζουν συγχαρητήρια και στην Ενορία Αρμένων και σε όλο το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο. Είναι ένα μνημόσυνο μνήμης και τιμής του αξέχαστου Παντελή, ενεργού και δραστήριου μέλους του Συλλόγου για πολλά χρόνια. Στο πρόσωπο και στη μνήμη του Παντελή σήμερα δεν τιμούμε τον αξιωματικό, τον στρατηγό ή τον καθηγητή του Πανεπιστημίου, τιμούμε τα αποθέματα καρδιάς και ψυχής που απλόχερα μοίραζε ο Παντελής εκτός από την οικογένειά του, στον γείτονα, τον φίλο και προπάντων στο συγχωριανό. Αν σήμερα ήξερε ο Παντελής τι κάνουμε γι' αυτόν, σίγουρα θα διαφωνούσε, όμως εμείς το θεωρήσαμε υποχρέωσή μας και το ελάχιστο που μπορούσαμε να κάνουμε γι' αυτόν. Η έννοια του Παντελή ήταν το χωριό, μην είναι το τελευταίο του Αποκόρωνα... ο Σύλλογος μην είναι ο χειρότερος... να γίνει το γλέντι... να γίνει η εκδρομή στο χωριό...

Ημέρα σήμερα και η φόρτιση της ώρας δεν είναι για πολλά λόγια.

Εγώ προσωπικά θα ήθελα να εκφράσω για άλλη μια φορά τα προσωπικά μου συλλυπητήρια στην οικογένειά του αλλά και τα συλλυπητήρια όλου του Συλλόγου, να είναι καλά, να τον θυμούνται και ο Παντελής να είναι ήσυχος εκεί που είναι πώς η εκδρομή θα ξαναγίνει αλλά και το γλέντι στο χωριό.

Αρμένιοι, 31/7/2005, Τερεζογιάννης

Μνήμη Ανδρονίκης Ηρ. Παναγιώτου-Τερεζάκη

ΣΤΙΣ 21 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2005 στο Γιοχάνεσμπουργκ της Νοτίου Αφρικής απεβίωσε η Ανδρονίκη σύζυγος Ηρακλή Παναγιώτου, μονάκριβη θυγατέρα του Λάμπρου και της Σοφίας Τερεζάκη και αγαπημένη αδελφή ανάμεσα στα οκτώ αδελφια της. Ήταν μητέρα της Ανδριάννας και του Τάκη και αξιόθνη να χαρεί έξι εγγόνια.

Στην Ελληνική παροικία του Γιοχάνεσμπουργκ, όπου δημιούργησε την οικογένειά της και έζησε τα περισσότερα χρόνια της ζωής της, χαρακτηρίστηκε από ευγένεια, καλοσύνη γενναιοδωρία και προσέφερε την κρητική φιλοξενία σε συγγενείς και συμπατριώτες που βρέθηκαν στον ξένο αυτό τόπο. Διατήρησε και μετέδωσε στα παιδιά της τα ήθη και τις παραδόσεις της πατρίδας της.

Παρόλο το πρόβλημα οράσεως που είχε τα τελευταία χρόνια, δεν παραιτήθηκε και εξακολουθούσε να επικεντρώνεται στην οικογένειά της και να επισκέπτεται τα αδελφια της στην Ελλάδα. Με λαχτάρα περίμενε την εφημερίδα του χωριού της αλλά και της επαρχίας Αποκορώνου για να ενημερώνεται για τα νέα του τόπου της.

Η αγάπη και το ενδιαφέρον της για την οικογένειά της και τ' αδελφια της θα λείψει από όλους. Θα τη θυμόμαστε πάντα. Ας είναι ελαφρύ το χόμα που τη σκέπασε μακριά από την πατρίδα της. Αιώνια η μνήμη της

Τ' ανήψια της

Εγραψαν στην "Ε"

Αθήνα 6 Ιουλίου 2005
Αγαπητέ Γιάννη

Ήθελα από καιρό να σου γράψω δυό λόγια για να συγχαρώ όλους εσάς που κοπιάζετε για να παρουσιάσετε την έκδοση της εφημερίδας σας.

Κάθε λέξη της κάθε φράση της είναι σταγόνα Αρμενιανού νερού που κυλά στο ποτάμι της ύλης της δροσίζοντας αυτόν που τη διαβάζει.

Μην το πάρεις ούτε σαν φιλοφρόνηση ούτε σαν έπαινο. Είναι η αναγνώριση από ένα απλό αναγνώστη που εκφράζει χωρίς υστεροβουλία τη γνώμη του, για να ενισχύσει το κουράγιο σας για τη συνέχιση της προσπάθειας. Αυτό το κάτι που δίνει φτερά και δύναμη και το έχουμε όλοι ανάγκη.

Έτσι πρέπει να γίνεται πάντα, οι καλές προσπάθειες πρέπει να εκτιμούνται και να τιμούνται. Έτσι μόνο αυτοί που τις κάνουν οδηγούνται στην καθημερινή βελτίωση και ανύψωση.

Όπως σου έχω πει έχω κι εγώ μια ρίζα Αρμενιανή. Η γιαγιά μου από τη μητέρα μου, η Ανίτσα η Αρμενιανή, για τους παλιούς Φρεδιανούς, το γένος Χαλβαδάκη, αδερφή του Γιώργη του Φούρναρη ,από πολύ μικρό μ' έφερε στο

χωριό σας όταν επισκεπτόταν τους συγγενείς μας και αργότερα μεγαλώνοντας πολλές φορές κατέβαινα από το Βάμο με τα άλλα παιδιά τα χωριανάκια σας για να τους δώ. Βλέπεις εκείνα τα χρόνια τα καλά σεβόμαστε και τιμούσα με τις "δικολογιές μας".

Αυτά τα αναφέρω με την ευκαιρία απλά για να τονίσω ότι τρέφω κάποια ιδιαίτερα αισθήματα για το χωριό και τους ανθρώπους του και αισθάνομαι πραγματική χαρά και ικανοποίηση όταν βλέπω ότι κάτι προχωράει σ' αυτόν τον τόπο.

Στα είκοσι πέντε χρόνια μου στις επάλξεις του πολιτιστικού κινήματος μου έχει δοθεί πολλές φορές η ευκαιρία να συνεργαστώ με τα συμβούλια του Συλλόγου σας ιδιαίτερα σήμερα στα πλαίσια της Ομοσπονδίας έχοντας σαν Α'. Αντιπρόεδρο τον αγαπητό Γιάννη Τερεζάκη τον οποίο εκτιμώ ιδιαίτερα, δίνουμε μαζί τους αγώνες για το καλό των Χωριών μας και του Αποκόρωνα.

Εύχομαι σε όλους σας καλό καλοκαίρι και καλή δύναμη.

Με εκτίμηση
Γιώργος Γιακουμινάκης

Αρμένιοι 3/8/05
Κύριοι της Ελευθεροπόλις

Σας στέλνω μία μου εργασία και παρακαλώ για την δημοσίευσή της.

...
Επί προσθέτως θα σας εκφράσω και μία επιθυμία μου, η οποία είναι και πολλών άλλων. Η Ελευθερόπολις να εκδίδεται ανά δίμηνο. Πιστεύω ότι θα υπάρχει ύλη. Εγώ τουλάχιστον μπορώ για ένα χρόνο να σας στέλνω εργασίες μου.

Ευχαριστώ

Ευτύχιος Πατσουράκης
Σας στέλνω μία μικρή οικονομική βοήθεια.

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΗΝ ΕΝΟΡΙΑ

Στην εορτή του Προφήτη Ηλία, στις 20 Ιουλίου, κληρώθηκε μια εικόνα του Προφήτη Ηλία, την οποία δώρισε η κ. **Αντωνία Θεοδ. Μουντουκαλάκη**. Την κέρδισε η κ. Λία Θεάκου.

Στην εορτή της Παναγίας 15 Αυγούστου κληρώθηκαν τα εξής δώρα:

1. Ένα ηλεκτρικό σίδερο το οποίο δώρισε η κ. **Μαρία Ξυπολιτάκη Παπαδάκη**. Το κέρδισε η κ. Μαρία Βασιλείου Καβρουλάκη.
2. Ένας ασημένιος σταυρός τον οποίο δώρισε η κ. **Κατερίνα Τσιγλάκη Πατεράκη**. Τον κέρδισε η κ. Πελαγία Ιωάνν. Τερεζάκη.
3. Μια εικόνα της Παναγίας δωρεά του καταστήματος εκκλησιαστικών ειδών **Ιωάννη Τομαδάκη**, Χανιά. Την κέρδισε η κ. Γεωργία Παύλου Κουτσουπάκη.

Στην λειτουργία της 17ης Αυγούστου στον Άγιο Αντώνη κληρώθηκαν:

1. Ένα κασίδι το οποίο δώρισε ο κ. **Στυλιανός** και η κ. **Κλειώ Κοτρωνάκη**. Το κέρδισε η Σοφία Ψωμά εγγονή της Σοφίας Πατηνωτάκη.
2. Ένα αρνί το οποίο δώρισε ο κ. **Αντώνιος Γεωργίου Χαλβαδάκης**. Το κέρδισε η κ. Σοφία Γάρδια το γένος Μιχαήλ Καβρουλάκη. Επίσης ο κ. **Αντώνιος Γεωργίου Χαλβαδάκης** προσέφερε δωρεά και εφέτος το βραστό το οποίο προσέφερε στο εκκλησίασμα.

Η κ. **Ευαγγελία Καβρουλάκη** προσέφερε το ποσό των 100 € στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου

Αρμένων στη μνήμη του συζύγου της Παντελή Καβρουλάκη.

Ο κ. **Δημήτριος Καβρουλάκης** δώρισε μια εικόνα του Αγίου Παντελεήμονος στη μνήμη του πατέρα του Παντελή Καβρουλάκη.

Ο κ. **Ιωάννης Προεστάκης** προσέφερε το ποσό των 100 € για την ανακαίνιση του ιερού ναού Προφήτη Ηλία.

Στη μνήμη Γεωργίου Τερεζάκη τα **ανίψια του** προσέφεραν στην ενορία Αρμένων το ποσό των 100 €.

Η κ. **Μαρία Καπριδάκη** προσέφερε το ποσό των 100 € για την ανακαίνιση του ιερού ναού Προφήτη Ηλία στη μνήμη του συζύγου της Ιωάννου και του γιου της Γεωργίου Καπριδάκη.

Ανώνυμη οικογένεια του χωριού μας προσέφερε το ποσό των 350 € για την ανακαίνιση του ιερού ναού Προφήτη Ηλία.

Η κ. **Χρυσή Μαμαλουκάκη** προσέφερε το ποσό των 100 € στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Αρμένων, στη μνήμη και αντί ετησίου μνημόσυνου του συζύγου της Τιμολέοντα Μαμαλουκάκη.

Ο κ. **Παναγιώτης Γεωργίου Παπαγιαννάκης**, από την Αμερική, προσέφερε το ποσό των 100 € στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Αρμένων.

Ο κ. **Πάυλος Κουτσουπάκης** προσέφερε το ποσό των 50 € στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Αρμένων.

Ο κ. **Δημήτριος Αβερράκης** προσέφερε δωρεά

όλη την υδραυλική εγκατάσταση στο χώρο της τουαλέτας του Ιερού Ναού Αγίου Νικολάου Αρμένων.

Ο κ. **Ευστάθιος Εμμ. Καλούδης** διέθεσε δωρεά τον εκσκαφέα και το φορτηγό του για τον καθαρισμό των μπαζών από την αυλή του δυτικού χώρου του Ιερού Ναού Αγίου Ιωάννου.

Ο κ. **Παπαδάκης Ιωάννης** προσέφερε το ποσό των 50 € για την αγορά λουλουδιών στην εορτή της Παναγίας.

Στη μνήμη της Ανδρονίκης Παναγιώτου το γένος Χαραλάμπους Τερεζάκη προσέφεραν στον Ιερό Ναό Αγίου Νικολάου Αρμένων: Η **οικογένεια Σπύρου Χαρ. Τερεζάκη** 100 €. Η **οικογένεια Χαραλάμπου Σπυρ. Τερεζάκη** 50 €. Η **οικογένεια Εμμανουήλ Σπυρ. Τερεζάκη** 50 €. Η **οικογένεια Εμμανουήλ Κασσωτάκη** 50 €. Η **οικογένεια Μαρίκας Χρήστου Τερεζάκη** 300 €. Η **Αναστασία Μιχαήλ Τερεζάκη - Κουναλάκη** αντί στεφάνου 30 €. Η **Σοφία Μιχαήλ Τερεζάκη - Αμπαρτζίδου** αντί στεφάνου 30 €

Το εκκλησιαστικό συμβούλιο Αρμένων ευχαριστεί θερμά τους ως άνω δωρητές.

Ο πρόεδρος του εκκλησιαστικού Συμβουλίου
Παπά Μανώλης Νικολακάκης

